

310358 వ్ర తి ది న ము వ్ర క టి ం వ (బ డు ను.

Vol. 9.

చెన్న పట్టణము 1922 వ సం॥ సెప్టెంబరు నెల 22-వ తేది శుక్ర వారము

No. 145

నంపుటము ౯

జంతు భిక్షా మ సంవత్సరము, అశ్వయుజమాన శుద్ధ ప్రథమం.

నంబిక ౧౪౫

అమృతాంజనము అన్ని

నొప్పులకు మంచిమందు

అమృతాంజనము గాయము పుండ్లకు

ఘనమయినమందు

చక్కని డబ్బీతో నహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 వ్రతయింటనుండదగినది

అమృతాంజనము లోక ప్రసిద్ధిని బడసియున్నది. అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధామృతము. అమృతాంజనము అమృతశబ్దమాదినిగల మాయమందుగాదు. కలుసుకుంటున్నవలన మోసముగలుగదు. పంచభూషణిని చూచుకొనిన మోసముగలుగదు అమృతాంజనపు జగత్ప్రఖ్యాతివలన జేశమునందంతటను వెలసినవి.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక, నెం. 7 తంబు శెట్టి విధి, మదరాసు.

తెలిపవము.

వెల సులభము.

ఫల మధికము.

శ్రీ ఆంజనేయ వైద్యశాలవారి సుప్రసిద్ధ ఔషధములు

శ్రీ జిల్లాబోర్డువారి బహుమానము పొందుచున్నది

129 రకముల ఔషధములున్నవి

(41) బోక కాలు చంపారీతి:—ఎంతకాలమునుండియున్న శిష్టబోగమునైనను గాయములోబుల్బు గుణము కనగరచి. కాల్లునుంటు, నీరు పారించుటయొగాక పనికిరాదు పాదములు సహా స్నానంపై కమలములవలె ప్రకాశించును.

15 రో. రు 4-8-0 వారమునకు రు 2-8-0

(40) నిఖిల వ్యాధిచక్షు కంటిరవము. చిట్టపిరంగి, పల్లిక, బగ్గెలోగును పువాయిలున్ను, కీళ్లనొప్పులు, నల్లని పొడలు, మాలవ్యాధి, పొందపు, సహమేహములు, మేహములు, మేహప్రణాములు, కుళ్లపచ్చము మొదలు అన్ని వ్యాధులను వారము లోబుల్బులో నివారణజేసి చలము, శరీరకాంతి, రక్తవృద్ధి, వీర్యవృద్ధిప కలిగించును. ఇచ్చావశ్యం.

నెల రో. రు 6-0-0, 15 రో. రు 12-0-0.

(30) సర్వవిధ శిగరోగ సంహార ఔషధము. శిర్షి, చింపత్తి, తిలుపు, ఎరుపు, నలుపు లోచన రుద్రంగు శిగ్రునైనను, మూత్రము కల్లుముగాని, బోట్టుబొట్టుగాని పమట, యీ గుణములన్నియు కలిగి రక్తపుష్టి చేయును. 3 పూటలలో గుణము కనిపించును. ఇచ్చావశ్యం.

డబ్బీ రు 1-4-0.

(43) మహాప్రవాహిరసము (అను అస్తానక కష్టరోగ సంహారీ) నెల రో. 5-0-0. 15 రో. 2-12-0. సహమేహములు, పొడలు, మచ్చలు, కాల్లు, చేతిచేర్చి, నెదపులు, ముక్కు, కన్నెర్రలు లానై ఎంతవారికైనా తిమ్మెరలుగా మందుట, మేహసీరు, అంగుర్రులు మొదలగు పుష్కరసము.

(27) శ్రీరామాస్త్ర యోగము నెల రో. రు 8-0-0, 15 రో. రు 4-0-0 కఫములు, క్యాసకాసలు, దగ్గు, కుక్క, చిట్టము, మొల, శ్లేష్మవ్యాధులకు బ్రహ్మాస్త్రము, 3 పూటలలోకఫమును వారిచి నెలరోజులలో పూర్తి నివారణ నిచ్చును.

గోపాలపురం, కోత్తపేటపాట్లు.

(గోపాలపురం)

కె. వి. ఆచారి,

ఆయుర్వేద యూనాని డాక్టరు.

K. V. Achari

Ayurveda unani Doctor

సిద్ధమకర ధర్మజ (భైషజ్యరత్నావళి 920 పుట)

ఇది ఆయుర్వేదవేదములలో మిక్కిలి ప్రసిద్ధిచెందియున్నది. ఇందు శుద్ధిచేసిన రసము, బంగారము, కస్తూరి, పచ్చి కస్తూరి, మొదలగు విలువైన వస్తువులు చేరియున్నవి. శ్రీ గ్రంథములోని ఔషధము ప్రకారము నిర్మమముగా మహా తయారుచేయబడియున్నది.

కో॥ స్వేచ్ఛాచరణహారో నకదాచిద్విధ్యతే॥ మేధాయాః కాంతిజనాః కామోద్దిగన్యకాశాః॥

బుద్ధిని, అయుర్దాంతును కృత్తిచేయును. శరీరమునకు కాంచినదొస్తును. హేమ్యు, భానుపుష్టిజేసి కామోద్దిగనా కలిగించును. అతిమూర్తిము, తేయ, సుఖరోగములు, మొదలగు భానుకాయరోగములకు వ్యాధులలో హేమ్యుగ సుప కరము. ఉపయోగించువిధానము ముంజిలో బంపబడును. నెల 25 మూత్రము రూ 5-0-0

అంధ్రప్రదేశ్ పార్శ్వ (లిమిటెడ్) చమూలైన మూలధనము 1,12,925.

డాక్టరు అచంట లక్ష్మీవతి బి. యే., ఎమ్. బి. సి. యమ్. గారిచే వ్యాపింపబడినది.

19 మార్చి 1922 ను జూలై 1922 ను, మద్రాసు.

నిర్మలము, కయూచేయబడిన కాస్తూరి, మిథునములకు పుట్టినిల్లు. కాల్లులూరు కిడినాగా మంజులము.

మోసపుమందుల వలనను, ఇతరులు కూడ ఇదేమోస్తరుగా చేయుచుండుట వలనను మోసపోకును.

- బ్రాంచిలు:—
- (1) 149, హైరోడ్డు తిరునల్వేళ్ళలో మద్రాసు,
 - (2) హైరోడ్డు, తిరుపతి,
 - (3) 405, లంకేశాలపేటి, మద్రాసు.

బహుమానము

వైద్య విద్య

ఆయుర్వేద శాస్త్రములకు మార్గదర్శి అన్ని భాషలలో దొరుకును.

రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ,

(8198) 27, బీకాబాద్ రోడ్డు, నుకరాజు.

మేలయిన స్వదేశీ

కత్తికట్టలు — చాతులు

కప్పుతాళములు.

అంధ్రప్రదేశ్ లోనే చేయబడినవి. ప్రాశస్త్యహింపుడు.

నెంబునే ధరల క్యాటలాగును వ్రాయుడు.

బి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో

బొమ్మ ఆంధ్ర లాక్ మేజర్స్ etc.

పెద్దాపురం. (గోపాలపురం)

కెలిగ్రాఫిక్ ఆర్డరు: “ఇండియన్” పెద్దాపురం.

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము

(21) 8-698) ఈ అపూర్వగ్రంథములో జర్మనీగారడీ, యూరప్ దక్షిణ సులాభము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము, మర్రికాస్త్రము, భూతవైద్యము, యంత్రములు, అమెరికావాచి చీటేజీ తమ నాలు విచిత్రవిశేషవిద్యలు గలవు. ఇంకేగాక మనుష్యుని మాయమచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, జీవముతో సమాధియగుట, శరీరములేని తలకాయచేత మాటలాడించుట భూమిపైన గజముయెత్తున గాలిలో మనుష్యుని నిరాధారముగా నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ పాత్రము తెలుగుభాషలో అతి సులభమైన శైలిని వ్రాయబడి యున్నది. ఈ గ్రంథమును చదివిన అత్యద్భుతముగా మేజర్ చేయుటరని గ్యారంటీ యిచ్చుచున్నాము. దీనివలె రూ 4-0-0. త్వరచుడు. పి. ఆర్. జనార్దనంనాయుడు, ఒంగోలు, గుంటూరుజిల్లా.

“తెలుగు సంక్షిప్త వైఖనము”

మీరు ఇల్లవడలకనే తెలుగు సామ్రాజ్యంపై శత్రుత్వం రాజుకొనబడుచున్నది. దీనివలన కొక గంట పని. “ప్రాప్తి క్షుణ్ణము క్షుణ్ణము మహావిప్లవం పరిచించండి!”

(13) ఇంఫర్మేషన్ బ్యూరో, కాకినాడ.

సవరము బంగారము చే

తయారుచేయబడిన

పద్మాశ్రి, క్లావ్ డ్రెస్, యెస్ చంద్ర, సాదా బొలామణి, మోహన్, వంకర, పార్వీ, బొంబాయి, శంకర, రాజావతి, నర్సయిని మంగళూరు మొదలగు రకముల గాజులు అన్ని వైజులలోను స్టావలో సిద్ధముగానున్నవి. ఇష్టములేనివో తీసుకొని వైకము వాపసేయబడును.

డిమ్మిడి రామయ్యశెట్టి, (1842) గురుస్వామిశెట్టి

నల వర్తకులు చైనాబజారులో, మదరాసు.

అద్భుత భవిష్యత్ ఫలదర్శిని

ఇది మంచి ఆశ్చర్యకరమైన పుస్తకము. ఈ పుస్తకము ప్రతి మనుజునకును ప్రతిదినమును మిక్కిలి ఉపయోగకరము. ఇది చూచుకొనుటకు జాతకము, పుట్టిన తేదీ, నక్షత్రము, మొదలగునవి అవసరములేదు. నులభమైన తెలుగులో వ్రాయబడినది. గొప్ప స్థితి పేజీలును పొందినది. తెల 1 రూ ప్రస్తుతం ఏలూరు సబ్ జడ్జి గారగు ఆర్ తి నారాయణరావు పతులు బి. ఏ. బి. ఎల్. గార్ల ట్టు వ్రాసిరి: "రాకల దానిని తెలిపి కొన గోరువారికి యీ భవిష్యత్ ఫలదర్శిని సంతోషముకలిగించునని నానిశ్చయము." పుస్తకములు కలయువారు యాదిగమచిరువాచాకు వ్రాయవలయునా తాతా జ్యోతిషవిద్యాలయము, హోదగరం, వికాపట్నం జిల్లా.

ప్రకటన

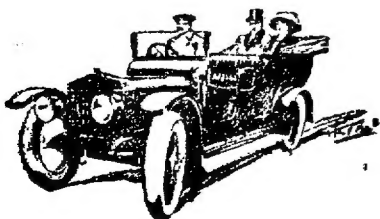
క్రొత్తక్యాంపు ఫర్నిచర్ శాల

సామానులు ఘేలైనది. ధరలు సరసము. వలయువారు క్యాటలాగు నిమిత్తం వ్రాయించేడి. పి. వీరాసామినాయుడు అందుకో, నరసారావుపేట, గుంటూరుజిల్లా.

ఇది చూచితిరా?

నిజము నమ్ముడు! అనభవమునకు నమ్మును! మీయొక్క జననకాలముడియు, తేదీ, వారము, సంవత్సరము కాని జాతకము లేనియెడల కయస్సు నామము పంపుడు. సామాదానక ఫలములు, అయ్యుర్దాయము, శత్రుసంతాన బుణములు దర్శిత, భాగ్యము, ఖైదు, ఉద్యోగము వగైరాలు మహాదళికు ఫలములు వ్రాయుటకు రు 3-0-0, పూరాజాతకము అనగా మహాదళికార్తృక ఫలములకు రు 5-0-0, ఒక సంవత్సరముకు సూక్ష్మఫలములు వ్రాయుటకు 1-4-0. పోస్టేజి ప్రత్యేకము. శ్రీధర వెంకటసిద్ధాంతి, నేడునూరు, అంబాజీ పేటపాస్టు, గోదావరి జిల్లా.

గ్యాలీస్ మోటారు పాఠశాల

ఈ పాఠశాలలో విద్యార్థులు 100 రూపాయలు కట్టిన, 2 మాసములలో మోటారు డ్రైవర్లుగా తయారై సర్టిఫికేట్లు గవర్నమెంటు లైసెన్సు పొందగలరు. బస దొరకును. (11)

GALLEY'S MOTOR INSTITUTE. Post Box No. 1004, Kilpauk Madras.

మూల్కానుకొట్లాట

ఫిల్మీనథ

18వ తేదీ రాత్రి ఫిల్మీలో గొప్ప బహిరంగసభ జరిగినది. మొదట మూల్కానుకొట్లాటలో హిందువులను మహమ్మదీయులను కొట్టుకోనుట చారణకృత్యముల నొరించుట మిగుల నక్రమము. హిందువులకును మహమ్మదీయులకును విరోధములను పెంచుటకు కత్రికలును కృత్యమును ప్రయత్నించుటనుచితమును తీర్మానము లామోదించుట. హిందూమహమ్మదీయమైతిని గూర్చి తలపు రుపకృపించిరి.

ప్రభుత్వప్రకటనము

సేనలు త్వరగా రాతేదిన కొంద రాక్షేపించిరి. ఎంత త్వరగా వారు బయలుదేరిన వారందుకొనుట కవకాశములేదు ఏమనగా గుమ్మటముకిభరము విరిగినవెంటనే అల్లరులు ప్రారంభమైనది. దీప్తికమీషనరు వచ్చిన 20 నిమిషములకే సైనికులను పంపగోరెను. హిందువులగు సైనికోద్యోగులు పూజచేసి కొనుచుండ నా ఉత్తరపు రచ్చిను నా రతిశ్రీముగ నే వచ్చిరి అందుకలన ఎడదెప్పుడు సైనికులలో నలుగురు సామ్యునీరి పోయిరి. పోలీసులు వెంటనే సహాయముచేసలేదని కొంద రాక్షేపించిరి. స్టేషనుల వద్ద పోలీసులసంఖ్య చాల తక్కువగా నుండెను పోలీసులందరును కాంతిసంతోషముకొరకు గుమ్మటమునో నుండ వెళ్లిరి. పాకుగేటు పోలీసుస్టేషనువద్ద యింద్రుడు తగులబెట్టి దోచుకొనినప్పుడు సిట్టెసిపాయి ఒక మహమ్మదీయుని నన్నీతో పోడిచెను అందు కలన మహమ్మదీయులు గుంపుగా పోలీసుల నెదుర్కొనిరి వారిని లొంగదీయుట చాల వ్యమించి. పోలీసు లభాగ్రతగా నుండలేదు. అని పంజాబుదొరకనువారు ప్రకటించిరి.

దొంగలగుంపులను చెదరగొట్టుట

కొయరా బీజపూరు మండలములో రెండు దొంగలగుంపులు మహావీరవ మొదలయిచుచుండెను. ఒక జట్టుకు నాంకార నువారును వరయ్యోజట్టుకు లక్ష్మీసిందూ రనువారును నాంకారము. వారి పూరాలో నాంకారజట్టును పోలీసులు ముట్టించగా నొక గుడిసెలో నన్ను నలుగురు దొంగలు పోలీసుల నెదిరించిరి. నాంకారు మాకు డయ్యెను. ఒకడు పారి పోయెను ఇద్దరు చిక్కిరి. బీజపూరుజట్టును కూడ అరెస్టుచేసిరి.

లాహోరు తోటలనగము

1200 బహుమతి

లాహోరుగర్డ సహకారసంఘమువారు 1000 బంగారాలు గల తోటలనగమును ఇతరనగములకు లక్ష్యముగా నుండు రీతిని కట్టింపవలెనని దివాను డ్రెసుచయగారు నూచించిరి. అందుకు శ్రేష్టమగు స్థాన పంపువారికి 1200 బహుమిద మియ్యబడును. ఆక్టోబరు 31 వ తేదీలోగా స్థానాలు లాహోరు నగరమున" మోడలుబువును సాక్షి లిమిటెడు" కంపెనీవారికి చేరవలెను.

మహమ్మదీయ విశ్వవిద్యాలయము విద్యార్థి వేతనములకు 2000 విరాళము అతిథుడు మహమ్మదీయ విశ్వ విద్యాలయమున నొక విద్యార్థికి నెలకు 10 రూపాయల వంతున నిచ్చుటకు ఖాజీ అజీజుద్దీన్ అహమదుగారు 2000 విరాళ మిచ్చిరి.

క్రొత్త బొగ్గుగనులు

కటకము తాలిఫేరికు మధ్య 65 మైళ్ళపొడుగునను క్రొత్తరైలు వేయచున్నారు. అచట 240 చదరపు మైళ్ళ వైకాలము గల బొగ్గుగను లున్నవి. బెంగాలు నాగపూరు, సదరను మరాటా మదరాసు రైలుకంపెనీలవారాపని చేయుచున్నారు. రైలుమార్గము పూర్తియైన బొగ్గు నులువుగా లభించును. బొంబాయి మధ్యరాష్ట్రముల వారికి గూడ సందుబాటుగును.

డక్కా విశ్వవిద్యాలయము

ఈ విశ్వవిద్యాలయమునకు దొరకనమువారి రిచ్చెడు గ్రాంటు సకాలమున పుచ్చుకొనవలెనని కాలాతీతమయిన దని పాలకసంఘసభలో వాదనీగారు నుడువుచు అందులకు నైను ఛాన్సులరుకు తీరవాదియని. అతడు తనకు సంబంధములేదనెను. అందు కెక రు తరవాదులో కనుగొనుటకు ఆసామ్యము మరల కాంక్షనుచేయదని దొరకనమున కోరుటకును ఉపసంఘమును నియమించిరి.

మదనపల్లె డి॥ మునసబు కోర్టులో

వాది P. R. P. L. పశనియప్ప శెట్టియూర్ యాదా. రాజు వగైరా పయినపొందిన O. S. 5/1921 డిక్రీ అమలులో యేలం నోటీసు వాయిదా 30-9-1922. మదనపల్లె } A. Krishnaswamy Aiyar } 16-9-22 } 119 Pleader.

మదనపల్లె డి॥ మునసబు కోర్టులో

వాది P. R. P. L. పశనియప్ప శెట్టియూర్ శ్రీపురం సూరయ్య వగైరా పయినపొందిన O. S. 511/1921 డిక్రీ అమలు నోటీసు వాయిదా 30-9-1922. మదనపల్లె } A. Krishnaswami Aiyar } 16-9-22 } 120 Pleader.

స్వదేశీ దీపము!

ఈ మాదిరి దీపములు మా కార్య గారములో ఇత్తెలితో తయారైనవి చూపునకు కంచువలె నుండును. ఈ దీపమునా దుండు భాగములను విడి విడిగా తీయవచ్చును. పెద్దపెద్ద మిరాజిదారులు, జమీందారులు, మహారాజులు మన్నగువారి మెప్పుక బడినది. 1-కి ధర తపాలు ఖర్చుతో సహా రూ 7-8-0 లు మాత్రమే. ఈ దీపముయొక్క ఎత్తు 22 అంగుళములు. మైనపురత్తి వేయటకు కూడ తగిన మొర యిత్తిచేతనే తయారు చేసి పంపబడును. 1-కి ధర 0-12-0 మాత్రమే, అంతయు చేరి తపాలు ఖర్చులు లేకుండా రూ 8-4-0 లకు పంపబడును. మైనపురత్తి మొర లేకుండా ఊడు రుద్దుల మొరతో పంపవలెన పంపబడును.

S. RAMA Aiyer, P. O. No. 238, Calcutta.

ప్రకటన (304)

ఇందువలన ఈ దిగున చేవ్రాలుచేసిన బ్రిటిష్ ఇండియా స్టీమ్ నావిగేషన్ కంపెనీ యేజెంట్లుయైన బిన్ని అండు కంపెనీ వారు సకల జనులకు తెలియ చేయడ మేమన వైచెప్పిన బ్రిటిష్ ఇండియా స్టీమ్ నావిగేషన్ కంపెనీ స్టీముర్లులో డ్రెస్కులో ప్రయాణముచేయు యావన్నుండి ప్రయాణీకులు బాడుగ లేకుండా దిగియుండి పోవుటకు గాను, పూర్వపు రీతిగా అరమణకార విధి 2/82 నెంబరు గృహమును "విడిది గృహముగా" ఈ సెప్టెంబరునెల మొదలు తారీఖుననుండి తిరుగ యేర్పాటుచేయడ మయినది. ఇట్లు, బ్రిటిష్ ఇండియా స్టీమ్ నావిగేషన్ కంపెనీ ఏజెంట్లు బిన్ని అండు కంపెనీ (మదరాసు) లిమిటెడ్.

THE BENGAL COTTON WOOLEN AND MILLS LTD., Wanted agents to sell shares of the above company which commenced business in grand style and guarantee 20 per cent dividend in the first year. For Prospectus and particulars please apply to Roy Dutta and Co. 172, Row Bazar Street, CALCUTTA

మలయచందనము

గనేరియా అను తెగకొనునకు మలయ మధ్యము లేదు. పివివారితో తని లేదు. ఎలుపు, తెలుపు, పచ్చ, అను మూడు విధముల తెగకొనునకు మలయ పూటలో మున్నును. శ్రీలంకను వ్యాధులకు కూడ ఇది రాకొవధము. (1251) డబ్బీ 1 1/2 రు 2-4-0 గంధర్వ ఛార్మసి, రాయవరం(గోదావరిజిల్లా.)

దేశీయ వార్తలు

భారత కాంగ్రెసు కార్యసంఘ సభ - సభ్యులందరును మూలానుకు వెళ్లుట

టర్కివై బ్రిటిషువారి విరోధభావము

కలకత్తాలో గొప్పసభ - అన్నికక్షలవారు వచ్చుట

ఫజలుహుకుగారి తీవ్రగంభీరవాదము

మజరలు హకు గారు

సొత్తునమ్మి జరిమానాను రాబట్టి హకుగారిని చెరసాలనుండి వదలుట

బీ అవును మహమ్మదాలీ బేగం గారు

సిల్హాలో నువన్యసింతుట

కలకత్తాలో మహమ్మదీయ

మహాసభ

మితవాదులగు మున్నగు నన్నిపక్షములవారును

వచ్చుట

19 వ తేదీ మధ్యాహ్నము కలకత్తానగర మండీయన ఫజలుహు హకుగారి అధ్యక్షతన గొప్పసభ జరిగినది. మిత వాదులు మున్నగు నన్ని రాజకీయకక్షల ప్రముఖులును వ్యాపక వాదులు, వర్తకులు, కానకసభ్యులు, ఫించెను ఉద్యోగులు మున్నగు వారును హాజరుండి వచ్చిరి.

అధ్యక్షుడు

హిందూదేశమునందలి మహమ్మదీయులలో అసహాయ వాదులగు మహమ్మదీయులమాత్రమే టర్కిదేశ లాభమును గూర్చి ప్రేరేపించిరి గాని తక్కినవారికి శ్రద్ధలేదని ప్రభుత్వోద్యోగులకు గల అభిప్రాయము బలపడుచున్నట్లు తోచుచున్నది. అది కట్టి పొరబాటు మహమ్మదీయుల సహాయ వాదులైనను కావచ్చును మతాభిమానము లేనివా రెవ్వరును లేరు. ఏదేశములలోనున్న మహమ్మదీయుల కందరికిని మత సంబంధమువలన దృఢ తరుమగు సోదరభావము పెంకొని యున్నది. టర్కివిషయమున తనకుగల అభిమానమును అసహాయవాదులవలె యితరులు ప్రకటించుటలేదు గాన వారి కభిమానము లేదనుకొనుట గొప్ప పొరబాటుగాని ఉద్యోగు లట్లు తలచుట కాధారము లేకపోలేదు. టర్కివై తమకట్టి అభిమానము కలదని తేలుటకు హిందూదేశమునందసహాయవాదులు గాని మహమ్మదీయు లింతవరకు నెట్టి ప్రయత్నములను చెయ్యలేదు. దేశమునందు రాజకీయోద్యోగము ప్రబలముగానున్న తరిని మనముగూడ ప్రభుత్వమున కేల అలజడి కలగింపవలెనని మహమ్మదీయులు సద్భావముతో మిన్నకుండిరి గాని ఉదాసీనతతోగాదు దాని సువ్యూహులు గుర్తింపజాలకపోయిరి. గాని లాయడు బార్లిగారును బ్రిటనుపర్యటించు ముక్కుట్లు కాంతముగానుండ నిచ్చుటలేదు.

టర్కివై బ్రిటనుల విరోధభావము

ఇటీవల బ్రిటనువారు టర్కిదేశమువై విరోధభావమును తీవ్రముగ ప్రకటించుటవలననే నేడీసభ నిచట జరుపవలసి వచ్చినది. అసహాయద్యమమువలన రాజకీయోద్యోగము విధానమునుగూర్చి భిన్నాభిప్రాయములైన మితవాదులు మున్నగు వారందరునుగూడ నేడీసభకు వచ్చిరిగాన టర్కి సుకుప్యము గూర్చి మాత్రము భారతీయులందరు నేకాభిప్రాయముగనే యున్నారన విషయమును దీనినిబట్టియై గ్రహించి దాని ప్రాముఖ్యతను తెలుసుకొనవలయును.

టర్కివిషయము

టర్కివారి కిటీవల కలిగిన విజయములవలన నేర్పడిన పరిస్థితులనుగూర్చి బ్రిటిషువారి భావము టర్కివారికి పూర్తిగా ప్రతిపాటయ్యెను. లాయడు బార్లిగారు నిశ్చయముగా విరోధభావమును కనబరచెను. లాయడు బార్లిగారి ఆయన పద్ధతిని మే మిక నెంతమాత్రమును నెరింపజాలము. ఇటీవల వారిడు టర్కిపట్ల చూపిన ద్వేషభావమువలన ఇండియాలోని మహమ్మదీయులకందరికిని అధిక కాగ్రహముకలిగినది. అంగ్లదేశమువారి గౌరవ సద్భావములను నమ్మియున్న అసియా

భండమువారి విశ్వాసము దీనివలన చలించినది. అత్యంత రాజభక్తులగు మహమ్మదీయులనుగూడ కుప్పితులైరి. ఎవ్వడును కాంతముగా తొందరపడకుండు వారికిగూడ తీవ్రత మౌనవా భావము కలిగినది.

మహమ్మదీయులతో మితయుద్ధము

యువకుల సదృశులొనంద వీలులేని స్థితికిలిగినది. యువకుల అగ్రహము వితిమీరిపోయినది. నానాదేశ సంఘమువారి అజ్ఞ మున్నగు లేనిపోని విషయల లాయడు బార్లి గారు చెప్పిన నమ్ముకా రెక్కననులేరు. ప్రాణ ముండువరకు మతమును కాపాడుట మహమ్మదీయుల ధ్యమని భగవంతుడే నిర్ణయించెను. దేవుని నిర్ణయముకంటె నానాదేశ సంఘమువారి నిర్ణయ మధిక మగునా? తేసిందిన మహమ్మదీయ సామ్రాజ్య నిర్మాతలమున బ్రిటనుదేశముగూడ చేరినచో బ్రిటనుదేశము మహమ్మదీయమకమునకు రోధితుని రూఢి జుగును. అప్పుడు ప్రపంచమునందలి మహమ్మదీయులందరును మతముకొర కొరెయింపనక్కరమునకు బ్రిటనుదేశము సన్నద్ధము కావలసివచ్చును. ప్రభుత్వము మహమ్మదీయులు ఒకపక్షమున నేయుండవచ్చును. వారిని సంధించి నమ్మించి మోసగించవచ్చును గాని వారి కీ మ్రొక్క మొట్టికై న తొలగకపోదు. ఈమోసము తెలియకపోదు. అప్పుడు వారు మహమ్మదీయ మతశ్రువులవై యగ్ర దీక్షుకొనుట కైక కంఠ్యముగ సింహవాద మొనరింపజూసరు.

లాయడు బార్లిగారిని తొలగింపవలెను

లాయడు బార్లిగారి రాజకీయ కట్టి సిగ్గుమాలిన కటకు నటన మిట్టికొనిన ప్రపంచపరిత్రాణం దిదివర కెన్నడును కలదని యిప్పుడు నాగరక దేశములవారందరును పూర్తిగ్రహించియున్నాడు. అసహాయద్యమమున చేరిన సోదరులు వారికి గుచ్చించిన కద్దతి నిదివరకే అవలంబి అసహాయద్యమమున చేరినవారుగూడ నీతనమునుండి యతీను కన్యజంపవలెను. ఈ ప్రధానమర్మతి యిభిమానము ముగియెనది. ప్రాచ్యదేశవిషయమున నిత దేవలంబించిన కద్దతి దేశము సభిభావతి పాలుచేయుటయేగాక ప్రాచ్యదేశకలందరిని ప్రబలమగు కాగ్రహము కలిగించినది గాన దేశకలందరును ఏకీభవించి యాయోద్యోగిని తొలగించుటకు ప్రయత్న మొనరింపవలెనని ఫజలుహు హకుగారు నడిపిరి.

తీర్మానములు

1. విజయలైన కమలపానాగారిని వారి గొప్పసేన వీరులను యానభవా రభిసందించుచున్నార. 2. టర్కియొద్దమున బ్రిటిషువారు గ్రీకువత్తుమున పక్షపాతమును చ మండుటవలన మహమ్మదీయుల కందరికిని ప్రబలమగు కామము కలుగెను. అందువలన చాల ప్రమాదము కలుగగలిగి అంగ్లోరానిధికి ధనమును చేర్చవలెను. ఎల్లవారును ఖద్దరలనే కట్టవలెను. అను నిమూడు తీర్మానముల నామోదయెన.

తీవ్రప్రసంగము

కానకసభ్యుడు బార్లిగారు యిప్పుడుగారు రెండవతీరమును సుపాదించుచు దూషణతోగూడిన తీవ్రవాక్యములు : కుట్రచే పాదురజనులలో చాల సంతోధము కలిగినది. వేది నున వారు కొందరు దానిని విరసించిరి.

భారత కాంగ్రెసు కార్యసంఘ సభ

నాంధారి సిక్కు పత్రినిధులు

17వ తేదీరాత్రి అమృతసముఖ కాంగ్రెసుసభ మరల జరిగినది. అప్పుడు నాంధారిసిక్కుపత్రినిధులు తన యభిప్రాయము వివరించిరి. ఇలా మనసింఘమున నాంధారిలప్రతినిధుల సంఖ్య ఉండవలసినంతపూర్తిగా నుండలేదని వారు చెప్పిరి. ఈవిషయమున ఆకాంక్షలమును కుదిర్చి రాష్ట్రీయకాంగ్రెసుసంఘము వారు భారత కాంగ్రెసుసంఘమువారికి తెలుపవలె నని సంఘము వారు తీర్మానించిరి. పిమ్మట వంశానుసూత్రానువిషయములను గూర్చి చాలసేపు చర్చించిరిగాని పర్యవసానము తేలలేదు. మరునాడు(18)దయమున హాం అబ్దులుఖాను గారితోగూ డవాలో చించుటకు నిశ్చయించి విరమించిరి.

18వ తేదీసభ

18వ తేదీ ఉదయమున మరల సంసభ జరిగినది. అమృతసముఖానున్న కాంగ్రెసుసభ్యు లందరును మూలానుకు వెళ్లవలెను. ముఖం ఆరీ, హాలానా అబ్దులుహుజిదు, షెర్వానీగారుగూడ మూలానుకు రావలెనని వారికి తంతివార్త సంపవలెను అను తీర్మాన మొందింపబడెను. ఉద్దరునిధికి బొంబాయిరాష్ట్రము వారి విరాళమును గూర్చి కొంతసేపు జరిగినది. తిరిగి మూలానులో నిర్ణయించుటకు నిశ్చయించిరి.

అకాలీ బాగుకు వెళ్లుట

కాంగ్రెసుసభ్యుల ఒందకనఅకాలీ బాగుకు వెళ్లి ఆచట గాయములు తగిలినవారితో సంభాషించిరి. తరువాత గురకబాగుకు వెళ్లి ఆచట అకాలీలఅరెస్టులను చూచిరి.

పండిత నైహూగారు అలహాబాదు వెళ్లుట

పండిత మోతీలాలు నైహూగారుకుటుంబమున నెవరికో మిక్కిలి జబ్బుగా నున్న దని తంతివార్త వచ్చుటచే నైహూ గారు అలహాబాదు వెళ్లిరి.

దేశబంధు దాసుగారు

దాసుగారు కుటుంబముగా కాశ్మీరమున కేగిరి.

పండిత మాలవ్యా ప్రహుఖులు

పండిత మాలవ్యాగారును యితర వారుకు లందరును మూలాను వెళ్లిరి. 19 వ తేదీ ఉదయమునకు వారచటదిగుదురు.

బీ అవును మహమ్మదాలీ బేగం గారు

సిల్హాలో నువన్యసింతుట

17 వ తేదీని బీ అవును (శరీఫాదరులకల్లి) మహమ్మదాలీ బేగం గారు సిల్హాచేరి. 19 వ తేదీని యిదుగాలో జరిగిన

గాంధీమహాత్మునివర్ధంతి

అక్టోబరు నెల 2 వ తేది సోమవారము, దేశీయులందఱు సుత్సవముల జరుపవలెను
భారత కాంగ్రెసు కార్యసంఘమువారి తీర్మానము

చిత్తూరులో ఆంధ్ర రాష్ట్ర మహాసభలు

వీర్పాటులు పూర్తియైనవి. నేటికి 60 మంది ప్రతినిధులపేర్లు నమోదు చేయబడెను

చాలమంది ప్రముఖులు వచ్చిరి

శ్రీమతి లక్ష్మీబాయిమ్మ, లక్ష్మీనర్సయ్యగారు వచ్చిరి
అధ్యక్షుడు లక్ష్మీనారాయణగారు 23 వ తేదీని వచ్చెదరు

టర్కీ గ్రీసు యుద్ధము

ఇటీవల సభల సభ్యులగు మహమ్మదీయ ప్రతినిధులు రాజకీయ విధిని సందర్శించుట
భారత కానన సభ
ఇట్లు తొల్లని భార్యలను కారాగృహముల కంకణాడెదని దాక్షిణ్య గోగుగా నుపపాదించిన
తీర్మానము నునసంఘమున కంపుట

స్టేటు కౌన్సిలు

రాజకీయ ఖైదీల సౌకర్యములు - కొత్త నిబంధనలు

గంపలగూడెం శ్రీ కుమారరాజుగారు

నే కుదయమున కడలూగుచేరసాలనుండి వనలిరి.

గాంధీమహాత్ముని వర్ధంతి

అక్టోబరు 2 వ తేదీ సోమవారము

భారత కాంగ్రెసు సంఘమువారి ప్రకటనము

అక్టోబరు 2 వ తేదీ సోమవారము గాంధీమహాత్ముని వర్ధంతి నాన ఆనాడు అన్ని రాష్ట్రములవారూ సర్వత్రా ఉత్సవములను జరుపవలెను. స్వరాజ్యములను మహాత్మునికి దీర్ఘాయురారోగ్యములను ప్రసాదించవలెనని సర్వేశ్వరు వానాదు బోధించియుండెదను ప్రార్థించవలెను. ఇద్దరును కూర్చి పనిచేయ నలెను తీర్మానము మూల్కములో 21 వ తేదీని 1912 భారత కాంగ్రెసు కార్యసంఘములో నామోదింపబడెను.

బ్రిటిష్-టర్కీ గ్రీసు యుద్ధమును గూర్చి హిందూ దేశపు మహమ్మదీయుల అభిప్రాయములను కనుకొనుటగా తెలిసిరి. సత్యము రజా అలీ, మాల్వీ అబ్దుల్ కాసిం, నవాబు సర్ బుల్షి కర అలీ ఖాను, గార్లు మాటలాడిరి. ఇర్నానీ యుద్ధములో జర్మనీవారితో టర్కీవారు చేరుట అక్రమమేమైయు ముస్లిములను మహమ్మదీయుల కంటెరిని టర్కీవల్ల చాలసానుభూతికలను. ఇప్పుడు కెనుజుపా మగారి విజయమువలన మహమ్మదీయుల కంటెరిని భావోద్వేగము కలిగినది. టర్కీ గారి కను నకు భంగము కలుగకుండ నిపుడు సంది చేసికొని దగ్గను. ప్రేమ, అడియాసోపిలు, కనిష్టాంటుసోపిలు, చిన్నాకీయా, స్మిర్నాలను టర్కీవారి కిచ్చివేయవలెను. టర్కీవారు పూచీదను కర్తవీని దాడివల్ల జలసంధిని గూడ టర్కీవారి కిచ్చవలెను సంది మరలను చర్చించువల్ల హిందూదేశపు మహమ్మదీయుల ప్రతినిధిగూడ నుండవలెను. పుణ్యస్థలముల విషయ మావల చర్చించవచ్చు నని ప్రతినిధులు విన్నవించిరి. వారు తెలిపిన విషయముల ప్రకటన ద్వారా దేశమునకు తెలియదని వారి ప్రతినిధి నుడివెను.

భారత కానన సభ

20 వ తేదీ సమావేశము

నవంబరుసభలు

నవంబరు నెలలో ఢిల్లీలో కాననసభలు జరుప రియపదించిరి. అప్పుడు చాల ముఖ్యవిషయములను తరిష్కరించవలెను. కాన సభలను జరుపుటకు నవంబరు 15 తీర్మానికాగా రుప పాదించిరి. రింగావారి, బ్యారకవారు, కె. అహమదు, కుబ్రిద్ది (అసాదు) గార్లు నుండిరి. నవంబరు నెలలో సభలను జరుపుటకు ద్వారా దేశమునకు చాల యిబ్బందు లున్నవి. నవంబరు నెలలో సభలు జరుపుటకు కాననసభ్యులలో చాలమంది గూడ అంగీకరింప లేదు. వారిపుడు మరల అంగీకరించినవారి నాకు తెలియదు. అప్పుడుదే నిర్ధారణ చేయ వల్లదని విన్నంటుగా రుగి. ద్వారా దేశమువారిలోను స్టేటుకౌన్సిలు అధ్యక్షులలోను ఆలోచించిరి కడలూగుచేర సాలమును తెలియదని అప్పుడు నుండినను.

సమీప ప్రాచ్యసమస్య

ఈవిషయమును చర్చించుటకు టర్కీవారితో ద్వారా దేశము హిందూదేశము నుండి కొత్త సేనలను పంపగూడదు. ఇదివరకు టర్కీదేశమునందు భారత సేనలను స్వదేశమునకు రావించవలె నని అబ్దుల్ కాసిం గారు నుపపాదించ దలచిరి గాని

అవిషయమున ప్రతినిధులలో 20 వ తేదీ సామంశాలముననే ముచ్చటించుటకు రాజకీయ విధిని అంగీకరించినందున తీర్మానము నుపపాదించలేదు.

గనులచట్టము

ఈచట్టమును చర్చించుటకు సంద్యోగోపసంఘమును నియమించవలెనని యిష్టముగారు కోరిరి. చట్టమునం దింకను కొన్ని లోపము లున్నవి. వానినవసంఘమువారు సవరింపవలెనని కోషి గారు నూచించిరి. ఈచట్టమును సంద్యోగోపసంఘమునకు పంపగూడదు. కాననసభ ఈపసంఘమునకు పంపవలెను. వీనిలో చాలలోపము లున్నవని వేరెటపతి రాజుగారు నడిచిరి. గనులలోపల స్త్రీలు పనిచేయగూడదని కోషి గారిని. 50000 మంది స్త్రీలు గనులలో పనిచేయచున్నారని వారిని గనులలోనికి పంపించుట సాధ్యమేదను. చట్టము చేయుటలో పనిపాడ్డ పదుసాయమును యనమాను సులపా మును గూడ చూడవలెను. అని యిష్టముగారు నడిచిరి.

చిల్లరగిల్లులనామోదించుట

ఎక్స్‌ప్రోప్రియేషను, మ్యూజియముల సవరణ చట్టము నామోదింపబడెను.

ప్రాంతీయగురుకుటీల ఎన్నికలు

సభ్యులచే ఎన్నుకొనబడిన సభ్యులపేరల సభ్యక్షుడు నియమించెను. వారిలో నుండి చొరతమువాచే నియమించిన వారిపేరులు నుండు తెలుపబడెను.

స్టేటుకౌన్సిలుసభ

19 వ తేదీ సభ

అడవుల కాపాడి తీర్మానము

సెలెనాగారి తీర్మానమును గూర్చి చర్చచరిగినది. ఈ కాపాడి తీర్మానములకు యిండియాలోను బ్రిటనులోను అడవుల కాపాడి విషయములకు కొంతవర కభ్యసించిన వారిచే నియమించవలెను. వారందరును అంగ్లాండేశ ప్రధాన విద్యాలయమున నోక కర్నము నేర్చుకొనవలెను అను సవరణకు శర్మగారు నుపపాదించిరి. ఇట్టి తీర్మానమునే భారత కాననసభలో మూల్కముగా రుప పాదించిగా యి వీగిపోయినది. శర్మగారు 45 నిమిషములు మాత్రమే వచ్చిరి.

సర్దారు బోగోత్త నింగుగారు శర్మగారి తీర్మానము నకు ప్రతిపూలముగా నుడిచిరి. మరొకందరు సభ్యులు ప్రవేశించిరి. సెలెనాగారి తీర్మాన మామోదింపబడెను.

మహాపుల అభివృద్ధి

పాడి అవులను ఎడ్లను అభివృద్ధి నొందించుటకు అన్ని రాష్ట్రములలోను విచారణ సంఘముల నేర్పరుపవలెను వారు అవుల ఎడ్ల సంఖ్యను, పశుభల వివరములను మేరపూర్వము నడిపుగని విషయములను గూర్చి విచారణ చేయవలెనని ముఖ్యమంత్రి నియాగా నుపపాదించిరి.

దానిని 15 ఉత్తర, 200 స్వామయ్యంగూర్లా షేషించిరి. రాష్ట్రీయ ద్వారాముల వారు తగిన ఏర్పాటు చేయవలెను. కొన్ని రాష్ట్రములలో పశువుల సంఘముల నేర్పరుచిరి. ప్రజల కష్టసాయ పనులసంఘముల నేర్పరుపవలెనని దీనిని గూర్చి యిండియా ద్వారాము రాష్ట్రీయ ద్వారాములకు ప్రాకారణని శర్మగారు నుడిచిరి. సింహగారు తీర్మానమును తనము కొనిరి.

భారత కాననసభలో నామోదింపబడిన మూడు తీర్మానములు నామోదింపబడెను.

ప్రదో విలియం విన్ కెంటుగారు

స్టేటుకౌన్సిలు అనుబద్ధ్యగసభ్యుల విందు

19వతేదీరాత్రి ఢిల్లీలో స్టేటు కౌన్సిలు సభ్యులతో ఉద్యోగులు కాని వారందరును 15 విలియం విన్ కెంటుగారికి వీడ్కోలువు విందుచేసిరి. అందరూ విన్ కెంటుగారిని ప్రకంశించిరి. అతడు 15 దినా వారాగాకభ్యక్షుని హించిరి. పంజాబుగవర్నరు సర్వ సేవాధిపతి, రెండుకాననసభల అధ్యక్షులు, పెద్దఉద్యోగులు భారత కాననసభ్యులమున్నగు వారుచాలమంది వచ్చిరి. వారాకపర్షిగార్లును అంగ్లాభ్యక్షులను ప్రకంశించిన పితృట స్టేటుకౌన్సిలు సభ్యు లాచి:జ్ఞాత ఆ సభయందు టుక నువని భృగమైచి విన్నంటుగారు నుడిచిరి.

కలకత్తా కార్పరేషను

నూటికి 7 వంతున కడ్డి ఇవ్వవలెనని గావింపబడిన ప్రజాటనముపై పంపబడిన తెండర్లను కలకత్తా కార్పరేషనువారు 19 వ తేదీన నిరాకరించిరి. నీటి సప్లయకొరకు ఇతరసదులకు 10000 పౌండుల కావలసి యున్నది. ఈ మొత్తమును నూటికి 6 కడ్డిచొప్పున ఇంగ్లాండులో అభ్యగ పుచ్చుకొనుటకు ప్రభుత్వమువారి అనుమతి పొందవలయునని కాపరేషనువారు తీర్మానించిరి. ఇదికాక నీటిసప్లయ స్క్రీమునకు అవసరముగ 23 లక్షలు కావలసి యున్నది. ఈమొత్తము గూడ అభ్యుదయముకు ప్రభుత్వమువారి అనుమతి కొరబడినది.

మద్రాసు కార్పరేషను

నీటిసప్లై స్కీము

మద్రాసు కార్పరేషను సభ సాధారణ సమావేశము 19 వ తేదీ మంగళవారము సాయంత్రము రిఫ్యూజువరమున జరిగెను. దాదాపు 80 మంది కొన్నియైర్లకు వచ్చియుండిరి.

నీటి సప్లై

సభాకార్యక్రమము ప్రారంభించుటకు ముందు అధ్యక్షులు ఈ సీటింగును కమిషను ఇట్లు చెప్పిరి.

20 దినములు గడవకనే రెడ్ హిల్స్ రిజర్వాయరునుండి నీటిని పంపు చేయవలసియుండునని కమిషనుగారు కొన్ని దినముల కనుక తెలిపిరి. గండినుండి బాద్లీయాజిఖాం ఇన్స్టిట్యూట్నువారు నీటిని పంపించగ నీరు మిగుల కల్లు మునుగ నున్నట్లు తెలిసెను. ఈ కమిషను ప్రభుత్వమువారు కార్పరేషను వారు ఆలోచించిరి. నీటిని తొందరగా ఫిల్టరు చేయవలసియును సర్దువలెనుగాను సలహా యిచ్చిరి కమిషనుగారు, ఇంజనీయులు అధ్యక్షులు, గౌ. హను కలురాజు, గౌ. పూర్వో గారు ఈవిషయము ఆలోచించి యాక్రంది ఏర్పాటులుచేయ తీర్మానించిరి.

కమిషనుగారు

పిమ్మట కమిషనుగారు ఇట్లు తెలిపిరి.

రెండు ఫిల్టరుల పెట్టి నీటిని ఫిల్టరు చేయుటయు కరుచి తీర్మానించ బడెను. కడచిన మంగళవారము బుధవారము దినము నకు 10 లక్షల గాలనుల నీరు ఫిల్టరు చేయబడెను. 14 ఫిల్టరుల నుపయోగించి ఒక్కొక్క ఫిల్టరునుండి ది.మునకు 20 లక్షల గాలనుల నీరు ఫిల్టరు చేయవలయునని హెచ్చు అభిప్రాయం జనీయారు ఆభిప్రాయపడుచున్నారు. ఇట్లు తొందరగా ఫిల్టరుచేసి నీరు కుద్రముగ నుండదు. పూర్వము కేవలము 7 లక్షల ఫిల్టరులు చాలును. ఫిల్టరుల పరిశుభ్రము చేయించుటకు 25 వేల రూపాయల సాయముల కొనుగోని యుండును. ఈ విషయము ఫిల్టరు గురిపడినాటికి తరువాత మొదటి తరగతియైన సభలనుగట్టు ప్రయత్నించుట ఉచితము.

ఈవిషయము కొంతకాలము చర్చయినను ఇంజనీర్ 25 వేలరూపాయలు కాంక్షన చేయవలయునని జి. ఎ. నలేకనుగారి క తీర్మానము జరిపించిరి. కొంత చర్చయినను పిమ్మట నలేకనుగారి తీర్మానము ఏకగ్రీవముగ ఆమోదించబడెను.

మానుగభివృద్ధి వరుసగా రానున్న వేదవాను గతిమణి, ఎ. లి. బ్రాహ్మ, జి. వెంకటపతిరావుగారు గార్లు తమ సభ్యత్వమును వదిలుకొన వలసివచ్చెను. వీరిని తిరుగ కభ్యర్థులు నియమించవలయునని దాక్టరు ఆర్.కె.రామారావుగారు తీర్మానము ఆమోదించబడెను.

మూల్య అల్లరులు

కల్యాణమునరాజోతులు

మూల్య అల్లరులు పారశాఖములు జరుగుటకు తన వ్యాపారమునకు నష్టము కలిగివనియు, ఈమొత్తము ముదరా ఇయ్యవలయుననియు పశుసభాళ కల్యాణము కలియు గాథ విరళాను పంపుకొనిరి. 17 0 రూపాయలు ముదరా ఇవ్వవలయునని సహజులారు సాహసేయగా రుపపాదించిరి జి. ఎ. నలేకను వ్యాపారాధ్యక్షులు యాంబహను ఖండించిరి. కల్యాణము అట్టిని నిరాకరించవలయునని తీర్మానము వ్యాపారాధ్యక్షులారికి ఉపపాదించబడెను. ఈతీర్మానము ఏకగ్రీవముగ ఆమోదించబడెను.

నివలకు వకరిగొనము

మనిసిపాలిటీవారు ఈ విధముగ భూమి నియంత్రణయనయు అందు పొరులు దాదాపు 7.0 రూపాయలు కట్టయిమొదలైనట్లు ఇంజనీర్ల వీరవానికి తి. కె. క. రూపాయలు పొందుకొన ఇయ్యవలయునని. తిరుమలె విల్లిగ రూ. తీర్మానమును పపాదించిరి. కొంతకాలము చర్చయినను పిమ్మట ఈ విషయము కమిషను అభిప్రాయమును ప్రకటించుట యుచితమని తీర్మానించబడెను.

సభ అంతటతో అంతట చేయబడెను. తిరుగ మంగళవారము సభ సమావేశమగును.

ఒక నిమిషము కై డి మునూరు

మంజులూ ఖరీదులూ దానా గోవిందరావుగారి కమిషను భారతరాజుగారు 9-2-22 వ తేదీ 17(2)14 వట్టును 1908 క్రింద నేరము చేసెందులకు ఒక సంవత్సరము కరిగితి వేయబడెను. అతడు కనికరం వలెని ప్రభుత్వమునకు కుమారణ తో విజ్ఞప్తి పంపించున అతనిని వదిలివేసెనని పంజాబు గౌరవనీయులు ప్రకటించిరి.

పోర్టు సెంటు జార్జి జెటు

19 వ సెప్టెంబరు- మంగళవారము

సాధిక సభసంపాదక కాళ

రావుసాహెబు రామిశెట్టి నుబ్బయ్యనాయుడుగారు సాధిక సభసంపాదక కాళ ప్రభుత్వసహాయకార్యదర్శి కెట్టంబురు నెల 18 వ తేదీని పనిచేయుటకు నియమించబడిరి.

యూనియను బోర్డులు

ఈక్రింద పేర్కొనబడినవారు యాక్రంది యూనియను బోర్డుల అధ్యక్షులుగ ఎన్నుకొనడిరి.

(1) ఇచ్చెగుంట రామనంద్రాశెట్టిగారు-అత్యుత్తము (2) గడవం చెన్నారెడ్డిగారు- నిలజమాను (3) చల్లా వెంకటేశ్వరరావు, కలువాయి.

(4) క. మానువంకరావు, మున్సి మామను సాయము, తేజ్ ఈయం సాహెబు బహదర్, ఎల్లూ సామయ్య గార్లు మంగళగిరి యూనియను బోర్డు సభ్యులుగ ఎన్నుకొనడిరి.

తాలూకా బోర్డులు

ఈ క్రింద పేర్కొనబడినవారు యాక్రంది తాలూకా బోర్డుల సభ్యులుగ ఎన్నుకొనడిరి.

(1) కాపట్ల- బాగల్లమూడి కప్పస్వామి నాయుడు యార్లగడ్డ రంగ నాయుడు నాయుడు, బండ్ర బాపయ్య శెట్టి, కృష్ణారావు నాయుడు, కరణం చిన్నయ్య, పుడి కొటయ్య, వెంకటాచి వెంకట నుబ్బారావు బాల్లపురు, కామవంధి కొటయ్య, కొన వెంకటరవు, దొప్పపూడి వెంకటరామయ్య, పామలపాటి వెంకట కృష్ణయ్య నాదెరి, నువ్వగుంట అప్పారావుగారు.

(2) బరంపురం శ్రీరామ్ కిశోరచంద్రమహాస్వామీ మహాశయో, కిడవలీ వీరభద్రునాచారి, మధుసూదన పాథిశం మహాశయో,వలపుల కామోజినాయుడు, కామలజేవి వెంకటకృష్ణమహాయుడు, శ్రీరామ్ రామకృష్ణామహాశయోగారు.

(3) చికాకోట-చంట్ల సోమన్న నాయుడుగారు.

(4) కందుల కృష్ణయ్య, కొత్తరెడ్డి ఇన్నారెడ్డి, కొల నరసిరెడ్డి, గుండా రామిరెడ్డి అక్కిరాజు కేశవనారాయణ, యలమిడ వెదరామరెడ్డి, కొట్లా వెంకటకృష్ణయ్య, రామరాజు వెంకటకృష్ణయ్య, చిగుమర్తి నుబ్బయ్య, పులుసు నరసిరెడ్డి, దిగ్గ రాజు రామరాయుడు, బోయ రామరెడ్డిగారు గురజాల.

(5) ఒంగోలు-ధారా గోపాలకృష్ణులు ఒంగోలు ముని నుబ్బయ్యయ్యం, పి. లక్ష్మీనారాయణరెడ్డి, యస్. రాధాకృష్ణయ్య, యస్. రామకృష్ణరెడ్డి, చుంపా శేరాచెడ్డి, చిత్తబలశ్రీ రామకృష్ణ, మద్దం వెంకట్రాయుడు, కరణం రామయ్య, యస్. రామకృష్ణరెడ్డి, మిరియాలనరసింహం ఎర్రం కోటిరెడ్డి గార్లు.

(6) కేపల్లి- తన్నం రాధాకృష్ణయ్య, యం. వెంకటరత్నంబాదరి, పుప్పల వెంకటరామయ్య జేవికేసి బసవయ్య రావుకొటయ్యగోగి నేని అప్పయ్య, పరచూరి శ్రీరాములు పిల్లవేమూరి వెంకటపూడి తిలయ్య యం. హైమవతిశం గోకడలుచ్చయ్యగారు.

(7) తెనాలి- గుడిబండి వీరాచెడ్డి, మాకాకెడెర రాజు కుంత్యగారు.

మనిసిపాలిటీలు

ఈక్రింద పేర్కొనబడినవారు యాక్రంది మనిసిపాలిటీల సభ్యులుగ నియమించబడిరి.

(1) అనకాపల్లి- లిల్లూరి జోగి నాయుడు బుడ్డా చిగవీర నాయుడు గార్లు.

(2) కాకినాడ- లక్ష్మరాజు నుబ్బారావు, కొల్లపూర నాయుడు, మందా సముద్రంగారు

(3) యం. ఎన్.విజయగారు హిందూపూరు మనిసిపాలిటీ అధ్యక్షులుగ ఎన్నుకొనడిరి.

(4) విశాఖపట్నము భూపతిరాజు సీతారామరాజు, చెన్నం పురమోత్తరరావునాయుడు, రావుసాహెబు శ్రీపతి సీతాపతిరావు, విద్వాంసపూడి లక్ష్మీనారాయణకృష్ణిగారు.

విద్యార్థులు

శ్రీరామ్ విశ్వనాథరామ మహాశయో యం. యల్. సి. గారు గంజాంజిల్లా విద్యాసంఘసభ్యులుగ ఎన్నుకొనడిరి.

పశ్చిమ ప్రదేశరావుగారు తెల్లంజిల్లా విద్యాసంఘసభ్యులుగ ఎన్నుకొనడిరి.

వ్యాపకాలు

హైద్రాబద్ ప్రధానకార్యముయ్యి యాక్రంది ఉద్యోగములను నిలిపివట్టు ప్రకటించబడినది.

నిరు అమిరు డ్రిగ గారు అమిరులు పైదు డి థ్యూటి కి జి స్ట్రా రు క ను, పి. కం న స్వా మి మొదలిగారు మొదటి అసిస్టెంటు రిజిస్ట్రారుగారు, కె. వెంగళ

గురక బాగుసంక్షోభము

ఉద్యోగుల ప్రాకృత్యములు

ప్రత్యేకవిచారణ.

“పోలీసువారు వొంగరములు ముగ్గుగురములు చేసి రను వింత వారిచే నాకోపించడమందున నావివరము లన్నియు తెలియ గోరవనని యాక్రంది జరలు అవ్వవలెనని కోరుతున్నాం. 12 వ తేదీని ప్రాసను. ఉద్యోగులు ప్రజల వివరమున వొంగర పెట్టెయ్యవలెను గూర్చి సాక్ష్యమును తేము చూపాలము. మండలపోలీసు ఉద్యోగులలో కొందరినుండ ప్రత్యక్షముగను పరోక్షముగను ఆచరణములతో సంబంధము కలదని నేను తలంచెదను. గాన కాళాసంబంధముని విచారణయందు సంఘమువారికి సమ్యక్ముతేను. అటుగాకనిపాక్షికముగ న్యాయకాస్త్రానిసారముగ విచారణ జరుగు వర సంఘమువారికి సమ్యక్ము కలిగించినతో ఆ సాక్ష్యమునంతయు చూడటకు వారికావలెనని మేమియును లేదు. అని కార్యదర్శి జవాబిచ్చెను.

17, 18 తేదీల అరెస్టులు

17 వ తేదీ 22 మంది 18 వ తేదీ 21 మంది గురక బాగులో అరెస్టు చేసిరి. వారిందరిని కౌత్రి అవ్వతనకు తిరిగిపొమ్మిరి.

కలకత్తానుండి వైద్యసహాయము వచ్చుట

ఇద్దరు డాక్టరులు 24 వ రు విద్యార్థులను కలకత్తా వైద్యకళాశాలనుండి ఆకాలింట్ల నేనచేయుటకు అనుకరణకు వచ్చిరి. కాని యిప్పుడు వెబ్బులకొట్టుటమొనవేసెందున వారిసహాయ మరొకము లేదని తెలుపగా, వారు మరల కలకత్తా వెళ్లి పోయిరి. వాన లింకను గురియుచున్నది. (అమృతవర 19 వ తేదీ ఆ. ప్రెస్).

గంజాం కుమారరాజుగారు

నేడుదయము విడుదల చేయుట.

శ్రీ. కుమారరాజుగారి శిరము (22 వ తేదీ) ఉదయమున కడలూరు చెరకాలనుండి విడుదల. కడలూరు కాలాగమనమును పొరులను చెరకాలాద్దకేసి కుమారరాజుగారికి స్వాగతము పంపి యి. కే. గి. తో మంగళవారములతో పట్టణములోనిగిరి తినుకొని వెళ్లిరి. నేడు సాయంత్రము బహిరంగసభలో సభ్యసభక్రమము సమర్పించబడును. నేడు రాత్రి యే వాడు కడలూరినుండి బయలుదేరి కత్తూరుకు వెళ్ళెనని.

మజరలు హక్కు గారిని వదలుట

సాత్తును వేలమువేసి జరిమానా రాయట్టు.

సాత్తులో మజిల్లందుప్రతికాసంపాదక దళ ముదలుపాడుగాకి కలిపించిన జరిమానాను కెల్లింతుక హక్కుగారు కారాగృహమున కేరి. పిమ్మట ఉద్యోగులు హక్కుగారి సాత్తున వేలము వేసి ఆ సామ్మ కనులుచేసిరి గాన ఇజ్జాకాలపరిమితి పూర్తిగాకయిందె హక్కుగారిని వదిలివేసిరి.

బొంబాయి ప్రాంతవేపనీవాండు

పమెగిట్టిగ పనివారి 23 వ తేదీ శుక్రవారము సాయంత్రము 5 గంటలలోగా తిరిగి వేసివో వారిని తొలగించిన మని కంపెనీవారు ప్రకటించిరి.

బొంబాయిలో ప్రాంత వేపనీ వనీకులు కొలవమున మారినది. కనుపవనుడున్న ప్రాంతండ్ల సంఖ్య అధికమున నున్నది.

రాయలు అయ్యునుగారు చెడిన అసిస్టెంటు రిజిస్ట్రారుగారు పూనెట్టు చేయబడిరి.

సాకాల బాలకృష్ణులు కంఠము బరంపురం వెండి మాట్లెక్కిటుగ నియమించబడిరి.

ఇతర ప్రకటనలు

డిప్యూటీ కలెక్టరు రావుసాహెబు జయంతి రావముర్తి పంతులుగారు చిత్తూరుకు ముగ్గుబడిరి.

ఎగ్జిక్యూటివు ఇంజనీయరు ఎడ్వోకేటు విలియం పూటన్ వాల్లగారు మద్రాసు డివిజనుకు మార్చబడిరి.

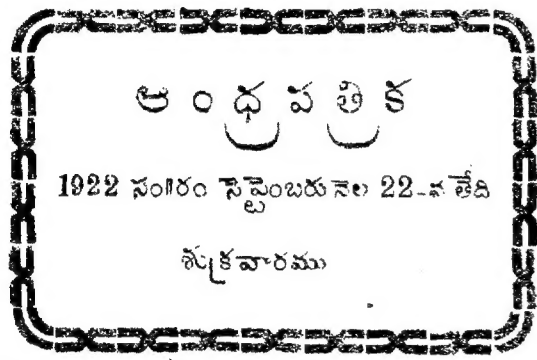
సివిలు అసిస్టెంటు కలెక్టరు డబ్ల్యు. సి. భాద్రమగారు గోర్నమెంటు మెట్టెగిటి వైద్యశాలకు మార్చబడిరి.

సివిలు అసిస్టెంటు కలెక్టరు కె. ఇళాళమగారి సభ్యమున విశాఖపట్నం జిల్లాలోరు అధ్యక్షునివేరము చేయబడెను.

ఆంధ్ర పత్రిక సంవత్సరాదినందికలు.

సంవత్సరాది సంచికలు తయారైనవి. చందాదార్లకు పి. పి. లు పంపుట ప్రారంభించితిమి. నెంబర్లవారిగా రోజూ కొంతమందికి రవాణా చేయబడుచుండును. దినపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు ఖరీదు 1-0-0. వారపత్రిక చందాదారులకు దినపత్రిక యితరచందాదారులకు ఖరీదు 1-4-0 నిర్ణయింపబడినది. ప్రతి సం॥ కకు తపాల వ్యయము 0-8-0, మని ఆర్డరు రుసుము 0-2-0 తగులుబడి యగుచున్నది.

భాషాభిమానులెల్లరు తప్పక స్వీకరించి మాయద్యమమునకు తోడ్పడ గోరుచున్నాము.
వ్యవస్థాపకుడు.

ఆంధ్ర సభలు

రేపటినుండియు చిత్తూరు నగరమున ఆంధ్ర సభలు ప్రారంభ మగును. చిత్తూరు దక్షిణాంధ్రమున నుండి తమిళ దేశమును ఆనుకొనియున్నను, ఆంధ్రాభిమానమునందు ఇతర ప్రాంతములకు దీసిపోవ దని, ఆంధ్ర సభానిర్వహణమునకు పూనుట బట్టియే గ్రహింపవలెను. అట్టి ప్రదేశమునందు ఆంధ్ర సభలు నిర్విఘ్నముగ జరుగు ననుటకు సుదియముండదు. దేశ వ్యవహారములందు అత్యంత సందిగ్ధసమయ మరుదొందెనుపుడు ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ సభ గూడుచున్నది. ఆంధ్ర దేశము సహాయనిరాకరణోద్యమమును అత్యుత్సాహముతో కొనసాగించుచున్నదని శత్రుపక్షమువారుగూడ అంగీకరించెడి విషయమే. సహాయనిరాకరణోద్యమ చారిత్రమునందు, ఉద్యమాశయములు సఫలమగు తరుణ మే జెంచుచున్నది. తుర్కీ వ్యవహారమును పరిష్కరింపకుండ నెంత కాలయాచన జేసినను, అది ఎప్పుటి కప్పుడు పాశ్చాత్యజాతుల దృష్టి నరికట్టుచున్నది. పెద్ద జాతులచే కీలుబొమ్మలవలె నడిపింపబడిన గ్రీకులు మధ్యతంగముననే తమ శక్తిహీనతను బయల్పరచిరి. తుర్కీ రాజ్యముల నిపుడు తుర్కీకిచ్చుట, లేక తుర్కీతో సమరము సలిపి వారికి గలిగిన విజయములను భగ్నము జేయుట? ఇదియే యూరపు నెదుర్కొనిన సమస్య. మహమ్మదీయ ప్రపంచముతో నెక్కుడు సంబంధము గలిగి, మహమ్మదీయుల సద్భావముతో పరిపాలన నలుపవలసిన యవ సరముగల ఇంగ్లండు దేశము, తుర్కీ-విచ్ఛిన్నముపట్ల ఎక్కుడు పట్టుదల గనుబలచుటయు, ఇతర రాజ్యములను సైతము తుర్కీవైకి కప్పించుటయు, విచిత్రముగ దోచును. ఇంగ్లండు దేశపు రాజనీతికుశలత ఏమూల దాగినది? విదేశములతో రాయబారముల నలుపుటకు కర్జను ప్రభువు పెద్దయెయ్యండ, అన్యభాజరుగునని తలచుటకు వీలుండదు. తుర్కీని బాల్కన్ ద్వీపముల చేతులలోనికి ఒప్పించుట, ఇంగ్లండు లాభమునకుగాని, యూరపు శ్రేయమునకు గాని, అనుకూలంపదు. తురుష్కులును బాల్కన్ ద్వీపమున

చేతుల గలిపిన, ఆసియా యందంతటను సంతోష మేర్పడును. ఈ సంతోషమువలన గలిగెడి ఫలితము, మాహింప శక్త్యముగాదు. గోటితో బోవు నది గొడ్డలితో దీయవలసివచ్చినట్లు, తుర్కీ రాజ్యములను తుర్కీ ననుభవించునట్లుకు బదులు, ప్రపంచసమరాయత్తము గావించుట అప్రకృతము గాదా?

ప్రాస్త, ఇటలీ దేశములు ముందు వెనుకలను బాగుగ నరిసి, తుర్కీతో సమరమున కిక్కినట్లుకు నిరాకరించెను. ఇట్టి సామ్యతను లాయడుబార్డి ప్రభుత్వమువారుచూపనపుడు, మహమ్మదీయులలో ఇంగ్లండుపై నెట్టిభావ ముదయించునో యూహించుట సులభ సాధ్యము కాని, లాయడుబార్డి ప్రభుత్వ తలుల దలచినను, తుర్కీ సమస్య అనుకూలముగ పరిష్కారమగునట్లు నిశ్చయము. న్యాయము తుర్కీపక్షమున గలదు. మహమ్మదీయ సానుభూతి తుర్కీనిశ్చయమును బలపరుచుచున్నది. హిందూ దేశపు మహమ్మదీయులేమి, హిందువులేమి కిలా ఛాత్ సమన్వయపరిష్కారముకొరకు గావించిన కృత్యప్రయత్నములు, తుర్కీకి మిగుల ప్రోత్సాహము నొసగెను. తురుష్కులయత్సాహము నతిశయింపజేసెను. గ్రీకులపై వారి కవలీలగ గలిగిన విజయమునకు, ఇది బలవత్తరకారణము. తురుష్కులు గాంధీ, ఆలీసోదరుల సహాయము నెంతయు కొనియాడుచున్నారు. సహాయనిరాకరణోద్యమమునకు ఫలితముగ, కిలా ఛాత్ సమస్య త్వరిత పరిష్కరింపబడు ననుటకు సుదియము లేదు. పంజాబులో డయరు ప్రభుత్వము గలిగించిన సంతోషమునకు పిమ్మట, సహాయనిరాకరణోద్యమ వ్యాపకమువలన ప్రజలలో నెట్టిమార్పు గలిగెనో అకాలీలచరిత్ర చెప్పకయే జెప్పవచ్చును. ప్రపంచములో నెన్నడును కని విని ఎరుంగనిరీతిని, అకాలీలు అహింసావ్రతదీక్షను కొనసాగించుచు, ప్రపంచము నాశ్చర్యనిమగ్నము గావించుచున్నారు. కారాగృహబాధలే గాక, లాటికర్రల దెబ్బలు సయితము, అకాలీలకు తృణప్రాయము లయ్యెను. చతురబల మెంతయధిక మయినను, ఆత్మబలము ముందర నది కొర గాదని, నిదర్శనపూర్వకముగ నెల్లడి యయ్యెను. పశులుగారు అభిప్రాయపడి నట్లు, పంజాబుదేశ మొక్కటియే హిందూ దేశమునకు స్వరాజ్యమును తెప్పింపగలదు. మహాత్ముని విశ్వాసము సంపూర్ణ విజయము బడసెను. సందేహ మనస్సులెందములు, భ్రమరహితము లయ్యెను. అకాలీలనుభవించెడి బాధలు, శత్రుపక్షాదుల మనములను సైతము కరగించినవి. అధికారవర్గము వారుగూడ, చార్జర్స్ ప్రయోజనశూన్యతను గ్రహించి కట్టడెబ్బలను విరమించిరి. మరల అరెస్టులను ప్రారంభించిరి. అరెస్టులపద్ధతి వెనుకనే విఫలమయ్యెను. ఇప్పుడది అసలే పనిజేయదని, తెలుపుట కెట్టి యభ్యంతరము లేదు.

పాంచాలవాసులకు గుణపాఠమును నేర్పి మరల నొకతాబ్దమువరకయినను తలయెత్తకుండు నట్లు, డయరు సేనానియు ఓడ్డయరు ప్రభుత్వము జేయ సమకట్టిరి. తమకు చేతనయినపట్ల న్నియు బడిరి. కాని, పట్టలపై బాకన పాంచాల దేశీయులు మహాత్ముని యువదేశబలమువలన, ఎట్టి బాధల నయినను ధిక్కరించి ఆత్మవిజయమును ప్రపంచమునకు చాటగలుగుచున్నారు. పంజాబు సమస్య పరిష్కారమునది ఇప్పుడే. నిరంకుశాధికారుల యాహులన్నియు విఫలమయిన దిప్పుడే. కిలా ఛాత్ పంజాబు సమస్యను పరిష్కార మగు నపుడు, స్వరాజ్య సమస్య పరిష్కారము గాకుండునా? నిశ్చయాత్ములగు భారతీయుల దృఢ సంకల్పమును నిశ్చించుట కెటుల సాధ్యమగును?

భౌతిక బాధలను లెక్కజేయని ప్రజలకు, అపజయ మిటుల వాటిల్లును? స్వరాజ్యసమస్య ఇంగ్లండులో పరిష్కార మగునదిగాదు. హిందూ దేశము నందే పరిష్కార మగును. అందుకు బూనుకొన దగినవారు భారతీయులే గాని, అన్యులు గారు. భారతీయు లింతవరకు పరాధీనభ్రమలో మునిగి యుండిరి. తాము నిస్సహాయుల మని భావించి, పరులు మోక్ష మొసగెద రని తలంచి నిరాశా వశు లగుటచే, స్వరాజ్యసిద్ధి వీరికి గలుగకుండెను. నే డట్టి భ్రమ దొలగుచున్నది. స్వశక్తివలననే తమసంకల్ప మిడచు నని వారికి నమ్మకము గలిగినది. ఆత్మవిశ్వాసము, చిత్తస్థైర్యమును గుడిరినవి. నిర్మాణకార్యక్రమనిర్వహణమునం దవి ప్రతిఫలించినవి. కద్దరునందు స్వరాజ్యలక్ష్య తాండవమాడుచున్నది. కద్దరునందు స్వశక్తి పరిస్ఫుటమగుచున్నది. కద్దరునందు అన్ని భేదభావములును లొలగిపోవుచున్నవి. కద్దరునందు ఐకమత్యము, భ్రాతృభావము వెల్లివిరియుచున్నవి. భారతజాతియొక్క సుస్వరూపమునకు కద్దరు ప్రతిబింబము. అహింసకు కద్దరు తావలము. అస్పృశ్యతానివారణమునకు కద్దరు చిహ్నము. దాస్యవిమోచనమునకును స్వాతంత్ర్య సిద్ధికిని కద్దరు ప్రధానసాధనము. కద్దరును చేపట్టిన జాతికి, స్వాతంత్ర్యము లభింపక దప్పదు. కద్దరు నిచ్చిన స్వరాజ్యము నిచ్చెనని గాంధీమహాత్ముడు వాగ్దానముజేసెను. కద్దరువ్రతమును సమాప్తిజేసిన, స్వరాజ్యసిద్ధి గలుగక తప్పదని ఆచార్య క్రమమల చంద్రుడు పదేపదే భారతీయులను ఉద్బోధించుచున్నాడు.

కలకత్తా కాంగ్రెసునందు ఆటవస్తువు లగు సంస్కరణములను బహిష్కరించి, భారతజాతి ఏనాడు సహాయనిరాకరణమునకు బూనెనో, ఆనాడే స్వరాజ్యమునకు శంఖుస్థాపన జరిగె నని భావించవచ్చును. పరావలంబనబుద్ధి ఆనాడే పటాపంచలు గాజొచ్చెను. సహకారమునకును, సహాయనిరాకరణమునకును, ఎడబాటు గలిగినది శాసన సభల బహిష్కారమునందే. శాసనసభల బహిష్కారము దొలగిన, సహాయనిరాకరణపట్టుత్వమే దొలగిపోవును. నిరాకరణకార్యక్రమము మార్పు జెందవలయు ననువారు ఈ సంగతిని గుర్తించవలెను. శాసనసభల వెలువలెనుండి నిరాకరణావలంబులు కృపి. నలుపుచున్నారు. శాసనసభలలో జేరి సహకారవాదులు పాటుబడుచున్నారు. ఉభయల వ్యవసాయమునకును ఫలితములు వేరుగ నున్నవి. శాసనసభలలో జేరినవారు, ప్రజల స్వాతంత్ర్యము లపహృతము లగుచున్నను కాపాడ జాలకున్నారు. దేశభక్తులు పలుబాధలకు లోనయినను, వానిని నివారించజాలకున్నారు. సంస్కరణములను రద్దుజేసిన మని చేసెడి బెదరింపులకు వీరు లోబడవలసి వచ్చుచున్నది. సంస్కరణములకు పూర్వమునకన్నను, వీరిలో నిపుడు నిరాశ ప్రబల మయినది. సంస్కరణములు స్వరాజ్యము నొసగ జాలవని, వీరు భీతిజెందుచున్నారు. శాసనసభ్యుల సహకారమువలన, అధికారనిరంకుశత్వమునకు బల మధికమయినది. క్రొత్తనిర్బంధ చట్టములు నిర్దింపబడుచున్నవి. సామాన్య శాసనములు సయితము క్రూరనిర్బంధములకు తోడ్పడుచున్నవి. జన్మతంత్ర్యముల నరికట్టుట కుపయోగపడుచున్నవి. శాసనసభలలో జేరి నిరాకరణము చేపట్టినవారు, ప్రజల భయమును బాపుచున్నారు. కారాగృహ భయమే గాక, ప్రాణభయముగూడ తొలగిపోవుచున్నది. ఆత్మబలము ప్రవృద్ధిగాంచుచున్నది. దేశీయుల త్యాగశక్తియు, సహనబుద్ధియు, విస్తరించుచున్నవి. భారతీయులు త్రొక్కడి ధర్మ

మార్గము, హిందూదేశమోక్షమునకే గాక, ప్రపంచమోక్షమునకుగూడ మార్గము జూపజాలి యుండును. ఇట్టి యద్భుతఫలితము చేకూరుచున్న తది, మరల శాసనసభలలో జేరవలయు నను తలంపు నయితము, ద్రోహ మగుచున్నది. ఆత్మ వంచన మగుచున్నది.

శాసనసభలలో జేరి సహకారము సలిపినను, ఎద్దిన్నను, ఫలితము అధికారవర్గమును బలపరుచుటయే యగును. స్వతంత్రనిర్మాణకార్యక్రమమును కొనసాగించుటవలన, ఎట్టి లాభము గలిగినను అది శాశ్వతముగ నిలిచియుండును. జాతీయ జీవితమునకు దోహద మొనగుచుండును. మరల పరావలంబనవృత్తి నవలంబించి, భారతీయులు మహాత్ముని కృషిని వృథగావింపకుండు రని విశ్వస్థుడెదము. కలకత్తా కాంగ్రెసుసభనాటినుండియు ఆంధ్రులు మహాత్ముని సంబోధనల నాలకించి వారి యుపదేశములను కొనసాగించుటలో పేరొందిరి. మహాత్ముని మన్ననలను బడసిరి. శాసనసభల ఎన్నికలను బహిష్కరించిరి. స్వదేశవ్రతము ననుష్ఠించి, కద్దరవ్యాపకమునకు బూనుకొనిరి. నిరాకరణోద్యమమునకు ఆయపు పట్టు అహింసావ్రతదీక్ష నింతవరకును నిష్కర్షణలో కొనసాగించిరి. అట్టి ఆంధ్రమహాజనులు మహాత్ముని విధించిన నిర్మాణ కార్యక్రమమును త్వరలో బూర్తిజేసి సత్వర స్వరాజ్యసిద్ధికే తోడ్పడి మహాత్ముని ఇతరదేశభక్తులను కారాగృహవిముక్తుల గావించుట భర్మము. ఆంధ్రుల నిశ్చయము ఆంధ్రసభలలో సుస్పష్టము గావలయును. ఆంధ్రరాష్ట్రీయసభ, వారిలో నూతనోత్సాహమును జనింపజేయవలెను. వారి కార్యదీక్షను బలపరుపవలెను. నూతన కార్యక్రమములను నిర్మించుటకు ఆంధ్రరాష్ట్రీయసభ తనకాలమును వ్యర్థపరుప నక్కరలేదు. సంపూర్ణవిజయ మింకను గలుగకుండుట, నిర్మాణకార్యక్రమలోపముచే గాదు. బై అమ్మకారు నుడివినటుల, ప్రజలు కార్యపరత్వమునందు గనుపరచిన అలసత్వమే ఇందుకు ముఖ్యకారణము. ఈ అలసత్వమును రాష్ట్రీయసభ తొలగింపవలెను. కార్యదీక్ష బలపడుటకు మార్గముల నన్వేషింపవలెను. తుదిరంగమునందు, ఒక్క యూపుతో స్వరాజ్యరథమును గమ్యస్థానము జేర్చవలయును. ఆంధ్ర నాయకులు వలుపురు ఆంధ్రసభలకు విచ్చేసెదరు. మాతృసందర్శనము గావించెదరు. ఆమెసేవ జేసి, ఆమెయాశీర్వాదముల బడసినపుడే, వారు ధన్యులయ్యెదరు మాతృసేవాభినిరతు లగు ఆంధ్రులెల్లరును, లేపటిదినము మాతృమందిరమున కేరి దీక్ష వహించెదరుగాక! ఆంధ్రసభలు జయప్రదముగ జరిగి ఆంధ్రులకీర్తిని విస్తరింపజేయుగాక!

స్టేటుకౌన్సిలు సభ : రాజకీయనిర్బంధితులు

రాజకీయనిర్బంధితులయొడ ఎక్కుడు కారవముతో ప్రవర్తించవలయు నని, గా. శ్యామలదాసుగా రొకతీర్మానమును స్టేటుకౌన్సిలుసభలో నుపపాదించుచు, ఖయిదీలకు విధించెడిదీక్ష వారిని సంస్కరించుట కుపయోగపడవలెను గాని పగలూపుట కుపయోగపడగూడ దని, నుడివిరి. మహాదామువంటి ప్రధానరాష్ట్రీయలో ఖయిదీలను దెబ్బలగొట్టుట క్రూర మని, వీరు సూచించిరి. ప్రభుత్వకార్యదర్శి యగు ఓ.హెన్రీ గారిదుకు జవాబు చెప్పుచు, పత్రికలలో ప్రచురింపబడెడి అసత్యవదింతులగూర్చి మామూలుమాషణ గావించిరి. ఇంతవరకును పత్రికలలో ప్రచురింపబడెడి సంగతులు యథార్థము లనియే చివరకు వెల్లడి

యగుచున్నది. వాసుదేవయ్యగారిపై విధింపబడిన క్రూరశిక్షలే ఇందుకు నిదర్శనములు. ఇకముందు నుండియు, కొన్ని ఏర్పాటులను జేయుటకు ఇండియా ప్రభుత్వమువారు సజ్జత్య, రాష్ట్రీయప్రభుత్వముల కావిషయమై తెలియజేసియున్నా రని ఓ.హెన్రీ గారు ఆశపెట్టిరిగాని, ఓ.హెన్రీగారు సూచించిన ఏర్పాటుల జూచిన నిర్బంధ కార్యక్రమములనే నిలిచి యుండు నని యూహింపవలసి వచ్చుచున్నది. ప్రత్యేకముగ నాదరింపవలసిన ఖయిదీలను ప్రభుత్వమువారు విడదీయుదురట. వారి హోదా, నడత, విద్య, నేరస్వభావమునుబట్టి, ప్రత్యేక సౌకర్య మొసగబడునట. ఇట్టివారియెడ వీలగుంతవరకు సౌమ్యముగ ప్రవర్తించెదరట. ప్రభుత్వమువారు గాని, జిల్లామేజిస్ట్రేట్లువారు గాని, ఇట్టివారిని విడదీయుటలో న్యాయము జరుగునని తోచదు. ప్రధాన నాయకుల కెవ్వరికో స్వల్పసౌకర్యముల మొసగి, ఇతరులను బాధించుటకు వీలగును. అధికారుల నిరంకుశేచ్ఛ కిట్టినిర్ణయమును వినుచుటవలన ఇసుమంతయు లాభముండదు. న్యాయ మందరకుఒక్క విధమున నుండవలెనుగాని, అధికారుల అగ్రాహము గ్రహములపై నది ఆధారపడి యుండజనదు. ఇట్టి పద్ధతిని, పంజాబు, సుయుక్తరాష్ట్రీయములు, బీహారు జయిల్లో నిదివరకే ప్రవేశపెట్టబడినను, జయిలు బాధలు తొలగిపోవలెను రాజకీయనిర్బంధితులను రెండుతెగలకొండ విభజించుట, అనుచితము. తిన్నగ ప్రవర్తించు వారికి చేతులకు సంకెళ్లువేయరనియు, విధి లేనపుడే ఖయిదీలలో దెబ్బలుగొట్టుట జరుగుననియు, ఓ.హెన్రీగారు చెలుపుచున్నారుగాని, అవకాశ మిచ్చినపుడు అధికారులు దానిని తరుచుగ నుపయోగించుట సామాన్యముగ జరుగుసంగతియే. వంగదేశములో నిట్టి వాగ్దాన మొసగబడినను, దెబ్బలశిక్షలు విధింపబడెను. ఇందులకు ప్రభుత్వమువారు ఆతిత్వనితముగ జయిలు సూపరింటెండెంటుగారికి అంగీకార మొసగిరి. ఓ.హెన్రీగారి ఏర్పాటులవలన నిర్బంధితులకు సౌకర్యము లేర్పడజాలవు. ఈ ఏర్పాటులు సైతము బనికరావనియు, నిర్బంధితులలో నెవరిని మినహాయింపుజేయగూడదని, సుప్రసిద్ధులగు సర్ డెమోహయాత్ ఖానుగారు నడివి, నవ్వుబుట్టించిరి. ఇటుల బలికినవారు మదరాసు శాసనసభలోగూడ గలరు. శాసనసభలు నిర్బంధ కార్యక్రమమును తొలగించునట కల్ల. మాతృసేవకొరకు అన్నికష్టములనుభవించుటకు సంసిద్ధులగువారు, జయిలు బాధల గూర్చి అంతగ యోచింపబూనరు. తమవిధిని నెరవేర్చుందువలన వారికి గిలిగెడిసంతోషమును సంతృప్తియు ఇట్టిబాధల నుపశమింప జేయుచుండును.

జాతీయవిద్య

ఆధునికవిద్యవలన దేశమునకు గలుగుచున్న చెడుగులను గ్రహించినవారు జాతీయవాదులు మాత్రమేగారు. అధికారులలోగూడ కొందరు వీరిని గ్రహింపవలసినవచ్చుచున్నది. సంయుక్తరాష్ట్రీయప్రభుత్వమున ఆర్థికసభ్యులగు ప్రీమాంటిలుగారు నాని టాలులో నుపన్యసి. చును, తమ నమ్మకములను దెలిపిరి. జాలురులో జీవకళ లేనందులకు వీరెంతయు చింతించిరి. జాలురు గనుపరచిన నిర్జీవత్వమునకన్నను, స్కూలుహాలులోని అద్దములనయినను వారు బ్రద్దులగొట్టిన బాగుండెడి దని వీరు విచారపడిరి. విద్యార్థులు నిర్జీవులుగాక వేరేటులనుందురు? దేశమునంతను నట్టూతలూగించుచున్న జాతీయోద్యమమును వారు కన్నెత్తి తిలకింపనయినను వీలులేదు. దేశభక్తులను కారవింప వలనుపడదు. తమ దేశమునందలి శూరులవరో, వీరులవరో, మహామహులవరో దెలిసికొనుటకు వారి కవకాశము

లేదు. నెల్సను, నెహ్రూలనుపాకములు దప్ప వారి చెవుల కింకొకటి వినిపింపు. దేశవాజ్ఞయము, కళలు, శాస్త్రములు వారి కగమ్యగోచరములు. విదేశభాషలో విద్య నేర్పుట, విజాతీయపద్ధతుల గఱపుటవలన, వారిసహజాభివృద్ధికి భంగము కలుగుట మితగాదు. విద్యార్థులకు రాజకీయవాసన యయినను బనికిరాకబోవుటచే, వారిని జడత్వ మావహించుట సహజము. ఈస్థితిని, ప్రీమాంటిలుగారు కనిపెట్టిరి. హైందవపాఠశాలలను, జాతీయప్రతిభ కనుగుణముగ నిర్వహించవలయు నని వీరు సలహానిచ్చిరి. పాఠశాలలలో విదేశపద్ధతిని ప్రవేశపెట్టి, భావదాస్యమును కలిగించుట అనుచిత మనియు, హైందవవిజ్ఞానమును విద్యార్థుల నలనే మరచునటుల జేయుటవోషమనియు, సహాయనిరాకరణావలంబులు తెలిపెడి వాదమును వీరు అంగీకరించుచున్నారు. హరిద్వారమునందలి సురుకులములో నేర్పెడి రాజకీయవిషయములకు వీరు సమ్మతి జూపకున్నను, ఈ పాఠశాల జాతీయప్రతిభ కనుగుణముగ నడుపబడుచున్నందులకు వీరు తమ సంతోషము చెలుపుచున్నారు. విదేశాధికారులు సయితము ప్రస్తుత విద్యాపద్ధతి విద్యార్థులను నిర్జీవులగావించుచున్నదని యంగీకరించుచున్నపుడు, జాతీయవిద్యను దేశమందెల్లడల వ్యాపింపజేయుట కిది అనుకూలసమయము గాదా? నిర్మాణకార్యక్రమమునందు, జాతీయవిద్య ముఖ్యస్థానము నాక్రమించుచున్నది. జాతీయవిద్యాభివృద్ధికి గుజరాతువిద్యాపీఠమువారు ప్రశంసార్హముగ పాటుబడుచున్నారు. ఆంధ్రదేశమునందు గూడ జాతీయవిద్య అన్నిమూలలకును వ్యాపించుటకు దృఢప్రయత్నముల సలుపుట యత్యవసరము. ఇదివరకు పాపింపబడిన పాఠశాలలు నిరాటంకముగ జరుగునయల, ఆంధ్రులు శ్రద్ధవహించెదరేని, నూతనప్రతిష్ఠాపనలు నెలయుటకు ప్రోత్సాహము గలుగును.

మహాత్ముని జన్మదినోత్సవము

గాంధీమహాత్ముని జన్మదినోత్సవమును అక్టోబరు రెండవతేదిన జరుపవలె నని, కాంగ్రెసువర్కింగుకమిటీవారు భారతీయులను గోరుచున్నారు.

స్థానికవార్తలు

హరికథా కాలక్షేపము:— శ్రీజయంతి చిహ్నాన్నికనందర్శమున కేంద్రరాత్రి 8-30 గంటలకు వెరందూరు బాంబు, స్ట్రాన్సు కోర్టువారి 1 గృహమున ప్రక్షోభ, చరిత్రమును, శ్రీహక్. పి. యస్. రాజగోపాల భాగవతార్గాన (చిదంబం) హరికథాకాలక్షేపము గావించెదరు.

మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయము:— గా. శ్యామలమూర్తి వి. యం. కూట్టు ప్రాటరుగారు పితాపురం మహాగా జాగరు చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయపు సభ్యులుగ భాగ్యులగు గారిచే నియమింపబడిరి ఈ వారపు గజెటునందు ప్రకటింపబడినది.

నీలిమందుపంట:— చెన్నరాజధానిలో 1922 ఆగస్టు 25వరకు 102600 యెకరములలో చేయబడెను. గతవత్సరము 114500 యెకరములలో చేయబడెను. అదిగా నూటికి 10 వాపున తగ్గెను. కడపలో వత్సములు బాగుండుటవలన సగ్గానికొక మెట్టువాయెను. ఇతరప్రక్క తక్కువవాయెను. నీలమందుధర దేశంబగుండి మార్చివరకు గతవత్సరము కన్న తగ్గిపోయెను. చాలప్రక్కవత్సములు లేకపోవుటచేత పంట పాడైపోయెను. పంటంతయు రంగుచేయబడినచో అది 1150 టన్నులుగావచ్చును. (మహాసంఘము)

అగ్రాయువైరెడ్ మిల్సు పనివారి సమ్మె అంతమొందెనది. 19 వ తేదిన పనివారు పనులకు వచ్చిరి.

అంగోరాప్రభుత్వమునకు రమ్యములు నానబడిన నిలిచినవి
యొలుగునగులు జేరుటకు రమ్యములు కల్గిరి అది యిప్పుడునుండి
రనియు, మిగిలినవందలియు, బాల్కను రాష్ట్రములును ఏకమై నిల్చి
చినయెడల వారు ఎదుర్కొను కంటింది తమ ప్రాజ్ఞములను ఈ
కాదు పాలనానము అరేబియాన వైపునకు తిప్పి దిటను
నొక్కదానితోడనే సంగ్రామము చేసినప్పుడు రనియు “మార్క్సింగు
పోను” : వాయువుండెను.

జిరనునష్టపరిహారములు

[illegible]

ఈ మొత్తమును ఇంజనయరు అగు ఎగ్జిక్యూటివ్ భార్యోచ్చిరి. ఆమె యీ మొత్తమును ఖర్చు పెట్టిన నందితుడు కొన్ని దినములు గడచిన పిమ్మట మొత్తమును జిల్లా బోర్డువారికి చెల్లించెను. కేసు సారాంశమును న్యాయమూర్తి జూరీవారికి తెలుపుచు నందితుని భార్య ధనమును కన్పించుట నందితుని నేరమును రద్దు పరుపదనియు, కొంతకాలము నను జిల్లా బోర్డు ధనమును దుర్వినియోగ మొనర్చుట నేర మని న్యాయమూర్తి తెలిపెను. నందితుడు నిరపరాధియని జూరీలకు ఏకగ్రీవముగ తీర్మానించిరి. నందితుడు విడుదల చేయబడెను.

పన్నుల పద్ధతులు

VI

మహమ్మదీయ ప్రభుత్వము

మహమ్మదీయులవేద మగు 'కొరాను' అను గ్రంథము నందును, మఱికొన్ని యితరగ్రంథములందును రాజులకును, రైతులకును గల సంబంధము వివరించుచున్నది. అది హిందూధర్మకాస్త్రములకంటె నిండుక భిన్నము లైనను, మొట్టమొదటివాఁడగు రైతున కనుకూలముగానే యున్నది. దీని నొకగ్రంథముమీఁద నాధారపడి వ్రాసివ్రావఁటలఁ జూపెదను.

"ఇంక మహమ్మదీయులకాలములో మహమ్మదీయ కాస్త్రపద్ధతి ననుసరించి భూమియందు మనుష్యున కెట్టియధికారమును యోజింపవలసియున్నది. మతప్రకరణం దైన మహమ్మదీయ "హిదాయా" యను గ్రంథమునందు (4-45-129) "బంశభూములను (Waste lands) సేద్యము చేసినవాఁడు వానికి యజమానఁ డగును." అని చెప్పెను. కాని దీనిపై భావ్యము వ్రాసినయారెనిమిది డగు 'అభూహానీసా' అనువాని మతము ననుసరించి సేద్యగానికి భూమియందు సంపూర్ణాధికారము గలుగుటకు దేశాధికారిసమక్ష మనవలసి తెలియును. కాని అతనికిమిగిలిన ఆయాయాసిఫ్, ఇమాంతుమహమ్మదు / అను వారి మతములంబట్టి సేద్యము చేయుచుండెన యనాదిబంజరుగాఁగాని అటవీప్రదేశముగాఁ గాని యున్నప్రదేశములందుఁ బ్రభవమున సేద్యము చేసినవానికి హక్కుభుక్తమును గల దని కనుపించుచున్నది. (4-45-129) వీనిన్నిటిఁబట్టి యోజించి మనుషుండు భూమిని సేద్యముచేసి ఫలప్రదాయనిగా నొకరిన వానికే భూమియందు న్యాయమైన హక్కు గలదని నిశ్చయింపవలసియున్నది. కాబట్టి రాజునకు సేద్యము చేయబడినభూమి విషయమై వానిఫలసాయములఁ గొంతభాగముమాత్రమే పుచ్చుకొనుట కధికారము కల దని స్పష్టమగుచున్నది." 1818 విజ్ఞానసర్వస్వము.

హిందూరాజులు తమరైతులను పన్ను రీతిలే దని తప్పించుట కధికార మున్నట్లు వారిధర్మకాస్త్రమును నుడువుట లేదు. వారు పండితకాలము వచ్చునంత గడువు ఇచ్చి పన్నులు తీసికొనుచుండిరి లేదా పన్నులు తీసికేయు (remission) చుండిరి. మహమ్మదీయు లట్లుగాక బాకీ వచ్చుటకు రైతును తొలగించి యాభూమి వేలము చేయసాగిరి. ఈలోపమునలన మహమ్మదీయప్రభుత్వమునందు రైతులకుఁ బండితసంస్కరణము భయమో, కూడఁబెట్టుకొనినభయ మున్నచాలము పోవుననభీతిచే దాచుకొనకుండఁ బన్ను చెల్లించివేయుటయో జరుగుటకుఁ గారణమై రై తెచ్చుటను చీకతమునే యనుభవించుచుండిన. ఈపద్ధతి యిప్పటికిని నైజాములో నరులులో నున్నట్లు ముందు మనము కనుగొనఁగలము. హిందూధర్మకాస్త్రమునందలి పన్నులు నిలిపి, పండితసంస్కరణ మది వనూజచేసికొనుకద్ధిమాత్రము మహమ్మదీయు లవలంబించినట్లు గూడఁ గనబడుచున్నది.

"హిందూదేశమునైకి మహమ్మదీయులు రెండుపర్యా యములు దాడిచచ్చిట్లును, ఉత్తఃహిందూస్థానము నాక్రమించుకొన్నవిధమునఁ గాకపోయినను దక్షిణహిందూస్థానమును గూడ జయించి స్వాధీనపఱచుకొనినట్లును జరిగెను తెలుపుచున్నది. క్రీ. శ. 1800 సంవత్సరములో "అల్లాఉద్దీన్" దక్షిణ హిందూదేశమును సంపూర్ణముగ జయించెను. క్రీ. శ. 1847 సంవత్సరములో కృష్ణానదికడకు మహమ్మదీయుల యధికారము నకు లోబడినది. రాజునకు భూమియందు దధికార మున్న దని సిద్ధాంతము మహమ్మదీయులదిగాని 'హిందువులది గాదు. బలవంతముగా జయింపబడిన దేశమును ఇమామ్ నెలవుమీదఁ బంచి పెట్టుటకుఁగాని, అంతకుఁ బూర్వమున్న భూస్వాముల యనుభవమునందే యుండనిచ్చుటకుఁగాని రాజునకు స్వాతంత్ర్యము గల దని మహమ్మదీయులయభిప్రాయము. 'జిజియత్తు' అను తలపన్నును గాని 'ఖిరాత్' అను భూమిపన్నును గాని విధింపఁ జేయుభూస్వాములనే భూమి ననుభవించనివచ్చుటకు 'ఉషర్' అను పన్నుమాత్రము మహమ్మదీయుల తలననే వనూజచేయుచుండిరి. హిందూదేశమున 'అబూహానీసా' సిద్ధాంత మిదియే. ఈ సిద్ధాంతమునే మన దేశమున మహమ్మదీయు లనుసరించిరి. ఇతరమహమ్మదీయ కాస్త్రసిద్ధాంతమట్టి జయింపబడినదేశమునందలి సేద్యచందము భూము లన్నియు నాయాభూస్వాములయనుభవములో నుండనిచ్చినను, వానియందలి సంపూర్ణాధికారము మాత్రము రాజుకేయని కనుపించుచున్నది. లే 'జుగత్' అను భూమిపన్ను, అతిసులభ మైనది గనుక మతాభిమానముంబట్టి యిది మహమ్మ

దీయులకుమాత్రమే విధించి 'ఖిరాత్' అను పన్ను బలపెదవది. ఇది మహమ్మదీయులకు విధించిరి. మహమ్మదీయులకు గూడఁ గొన్నిపట్ల 'ఖిరాత్' అనుపన్నును విధించుట సంభవించినది. ఈ 'ఖిరాత్' అనుపన్ను సేద్యము చేయబడినభూమి నంతటను వనూజ చేయవలయునని 'అల్లాఉద్దీన్' మొదలైన మహమ్మదీయప్రభువులు, అనేకపర్యాయములు ప్రయత్నించిరి. కాని యంతకుఁబూర్వము హిందూరాజులకాలములో వాడుకలో నున్నవిధముగా భూమియొక్కఫలసాయములఁ గొంత భాగముమాత్రమే వనూజచేయఁజూగుచుండిరి. తరువాత "షేర్ఖాన్ సకమ్ఖాన్" అనువారు ఫలసాయములో భాగమునకు మాఱుగ రొక్కము పుచ్చుకొనుపద్ధతి నెలకొల్పిరి." 1821. విజ్ఞానసర్వస్వము.

ఇట్లు మనము పూర్వమహమ్మదీయాభిప్రాయములఁ దెలిసికొనినవియుట నొకరి దృష్టిఁ బ్రసాదించునట్టిసిద్ధినించుక గమనించి యిప్పటికి నరులులో నున్న నైజాముప్రభుత్వమునందలి వివరములతో నీప్రకరణము ముగించుకొందము. మొగలులప్రభుత్వము నందలి పన్నులపద్ధతులనుగూర్చి చర్చించిన యాక్రిందిగ్రంథమునందు "ఇప్పటికరైతే భౌతభ దము నందలి పన్నులరాబడి యాదేశమునందలి చెదలపుట్టకలే నే యాకాలమునందుఁ గ్రమముగా హెచ్చింపబడి, దేశమున కపకారజనకముగ వృద్ధియైనది."

15 P. P. Revenue Rerounes of the Moghul Empire.

అక్బరుచక్రవర్తి భూమి పన్ను నిలకడగా నిర్ణయ (settlement) మొనర్చెను. అది యాతఁడు పదిసంవత్సరములకొకసారి జరుగున ధేర్వఱచెను. ధనముకాని, ధాన్యముకాని, రై తిప్తము వచ్చినది చెల్లింపవచ్చునని యనుమతించెను. ఈ "యేయియక్కురి"గాఁ జెప్పిన క్లాసునకు మైన పదిసంవత్సరముల సెటిల్మెంటుపద్ధతినే మన కిటీసల "లాడ్జ్ కార్పానా లీసుగారు" కొంచెము వివరణలతోఁ బునరుద్ధారణ మొనర్చిరిని నైగ్రంథమునందే చెప్పియున్నది. కాబట్టి మనప్రస్తుత సెటిల్మెంటుపద్ధతిఁ బునరాది చేసినవాఁడు చక్రవర్తి యక్బరుని మనము చెప్పవచ్చును. అక్బరుచక్రవర్తికాలములో నీపద్ధతి జన సమ్మతి నొంది వ్యాప్తియొందుటచే నాంగ్లేయప్రభువు లీపద్ధతి నిష్కడు త్రవ్వకర్మాలలో ముప్పుదీనవత్సరముల కొకసారి జరుగున ధేర్వఱచిరి.

అక్బరుచక్రవర్తి 'తోడరుషల్లు' సహాయమున నీక్రొత్తి పద్ధతి నమలులఁ జెట్టినట్లు కనబడుచున్నది. అచాటిపద్ధతు లన్నియుఁ దోడరుషల్లు "దిస్తూర్-అల్-అమల్లు" అను పేరున వ్రాయించి యుంచిన కాగితము లిప్పటికి నున్నవి. భరతఖండము నందలి యామంచిపద్ధతితోడను, భూమి రాబడిమాట తలంచి నట్లును 'తోడరుషల్లు'చేరు' మనము నుజునఁజూలము. ఈతఁ డీపన్నులపద్ధతి కొకరించినమే లీదని ప్రతిభాకారి యని నుడువుట కవకాశ మిచ్చుచున్నది. ఈతనిచరిత్రమున కిదితావుకాదు కాని యాభూహాన్వోగినామము భరతిఖండకర్తయైనచరిత్రమునందు నుజునఁజూరములతో మెలఁచుచున్నది. ఈపద్ధతిలో మూడవవంతుకాని నాల్గవవంతుకాని రాజభాగముగా నిర్ణయించి రెండురు కాని యొక తక్కువభాగమే తీసికొనియున్నట్లు మఱి కొన్ని నిదర్శనము లున్నవి. కొన్నిగ్రంథము లీ ప న్నమితముగ నుండె ననుచున్నది." (See P. P. 22 Asoka by J. M Macphail Heritage of India Series.

ఈతోడరుషల్లులక్బరుచక్రవర్తికి సాయపడిట్లు, రాజరఘునాథదాసు సాజహానుచక్రవర్తికి సాయ మొనరించినట్లును తెలియుచున్నది.

అక్బరుచక్రవర్తి తనపరిపాలనారంభము కాఁగానే దేశ స్థిరమున, ప్రజాభిప్రాయమును బాగుగ పరిశీలించి, తనప్రభుత్వ మతిజయప్రథముగ నుండకరై ననుకొనకతో దాను ప్రజల కనిష్టముగ నుండుకొన్నిపన్నులఁ దగ్గించివేసిట్లు చెప్పుకొని యున్నాఁడు.

"జిజియత్తు" రేవులవాటుపన్ను, యాత్రికులకరము, గోను మారి, చెట్లపన్ను, పీచుగను, అమ్మకపులపన్ను, దబ్బాగపన్ను, తవాళీలుదారీపన్ను, మరాఫ్ పన్ను, జమీందారీపన్ను, అద్దె పన్ను, పోగపన్ను, ఉప్పుపన్ను, పాయిగ్, తలపాగా, రహదారి, జూదము, తోజపరునుచేసినందులకుపన్ను, కసాయి, తోట్లు, గంజాయి, పశువులు, మొదలగు ముప్పుదియెనిమిది పన్నులు తగ్గించెను.

See P. P. 19 Revenue Rescues of Moghul Empire

మహమ్మదీయులలో నిప్పటికి దక్షిణహిందూస్థానమున మిగిలియున్న గొప్పప్రభుదేశసంస్థాన మగు నైజామునందలి పన్నులపద్ధతిఁ బరిశీలించినచో మన కాకాలమునందలి చిన్నములు పూర్తిగఁ దెలియఁగలవు.

విన్నపము

ఖద్దరు:-ఆంధ్ర దేశమునందు కలితీలేని ఖద్దరును తయారుచేయుచున్న వారందరును వారు నేయుచున్న ఖద్దరుబట్టలవివరమును వ్యాపారపు ధరలను ఈ క్రింది చిరునామాకు వెంటనే దెలుప వేషుచున్నాను. ఏలైనవారు ధరలతో నమూనాలను గూడ బంపుట ప్రయోజనకరము. ఇతరరాష్ట్రము లందును నాంధ్రరాష్ట్రమునందును గల వర్తకులకును నితరులకును నాంధ్ర దేశపు ఖద్దరు రకములను వెలలను వివరములను దెలుపుటకీ ప్రార్థనను జేయుచున్నాను. కా. నాగేశ్వరరావు, ఆంధ్రదేశ ఖద్దరు కాభాధికారి, 7, తంబుకెట్టిపిడి, మదరాసు.

సత్యవత్సవ పాఖ్యానము

భోగేశ్వరమాహాత్మ్యము

ఇది యొక శ్రేష్ఠముయొక్క సుహృత్తు. ఇందు శ్రీశైలమహిమకూడ జక్కగ వర్ణింపబడియున్నది. కవితత్వము కనురసవంతమై ముద్దులుమూట గట్టుచున్నది. కల్పనలు మెండు. ఈ గ్రంథము శేషట్టిన భావకుల కొక వద్యమేని నదల మది జనింపదు. ప్రతి 1-కి ధర రు 1-0-0. పోస్టుఖర్చుప్రత్యేకము. ఆంధ్ర పత్రికా కార్యాలయము, 7, తంబుకెట్టిపిడి, మదరాసు.

ప్రతాపకస్తూరిమాత్రలు

ఇవి మిక్కిలి ఘాటుగలిగి సువాసనగా నుండును. శాంబూలములో గాని విడిగాగాని 1-2 మాత్రలు పుచ్చుకొనిన అనందముగా నుండుటయేగాక, అజీర్ణము, వాయువు, జలుబు జ్వరము, స్మిపాతము, దగ్గు, ఉబ్బుపము, కలరా, ప్లేగు విషజ్వరములు, నీటికోవములు, పండ్లనొప్పలు, మొదలగు అనేకవిధములగు వ్యాధుల కిది వ్రాయుంధమువలె పనిచేయును. వేలకొది నీసాలు విక్రయ మగుచున్నది. (8851)-3 200 మాత్రలనీసా 1-కి రు 0-4-0; డబ్బా నీసాలు గు. 2-8-0 వి. పి. చార్జి ఎన్నిటికై నా రు 0-6-0. పి.సి.వి. అందు కొ. ఆయుర్వేదసమాజం, తెలిదేపి. నెల్లూరుజిల్లా

ముఖ్యగవనింపు. 1920-వ సంవత్సరం ఆగస్టునెల మొదటి తేది నుండి అన్ని ఖరలు మార్చబడినవి. The Zandu Pharmaceutical Works Ltd., Elphinstone Road, Bombay. ఇప్పటి కాలము ననుసరించి మిక్కిలి నమ్మకముగాను, తప్పక గణము నిచ్చునట్లును ఆయుర్వేద ఔషధములను తయారు చేయుచున్నాము. హిందూదేశమునందు జరిగిన ఆయుర్వేద వస్తుప్రదర్శనము లన్నిటిలో బంగారు పతకములు బహుమతిగా నిచ్చియున్నారు. పై కనిన విలాసమునకు వ్రాసినచో ధరల వట్టి పంపబడును. జాండు వర్త స్వామికల్ వర్క్సు ఆయుర్వేద ఔషధముల జేయువారు (388) బొంబాయి నెం 13. ది ఆంధ్ర ఇండస్ట్రియల్ ట్రేడింగు కంపెనీ, పోర్ట్ బిజ్జెట్టు: కాకినాడ.

